

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK XI. 124.

NORGES BERGVERKSDRIFT 1951

OPPGAVER OVER BERGVERKSDRIFTEN PÅ SVALBARD I ÅRET 1951

Norway's Mining Industry

UTGITT AV

STATISTISK SENTRALBYRÅ

Published by

The Central Bureau of Statistics of Norway

OSLO

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1953

Norges Offisielle Statistikk, rekke XI. (Official Statistics of Norway, series XI.)

Rekke XI.

Trykt 1951.

- Nr. 63. Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk 1828—1950. (*Catalogue de la Statistique Officielle.*)
- 64. Norges industri 1949. (*Statistique industrielle.*)
- 65. Statistisk Sentralbyrå gjennom 75 år. (*Bureau Central de Statistique du Royaume de Norvège 1876—1951.*)
- 66. Alkoholstatistikk 1949—1950. (*Statistique de l'alcool.*)
- 67. Ulykkestrygden for industriarbeidere m. v. 1948. (*Assurances de l'Etat contre les accidents pour les ouvriers industriels etc.*)
- 68. Norges postverk 1950. (*Statistique postale.*)
- 69. Jordbruksstatistikk 1950. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
- 70. Fiskeritelling 1. oktober 1948. II. Fiskefarkoster og tilvirkeranlegg. (*Recensement des pêches maritimes le 1. octobre 1948. II. Embarcations et fabriques de préparations.*)
- 71. Jordbrukstellingen i Norge 20. juni 1949. II. Eiendomsforholdene, arbeidsstyrken m. v. (*Recensement du 20 juin 1949. II. Conditions de propriété, nombre d'ouvriers etc.*)
- 72. Skattestatistikken 1949—50. (*Répartition d'impôts.*)
- 73. Norske skip i utenrikfart 1946—1948. (*Navigation extérieure de la marine marchande norvégienne.*)
- 74. Fagskolestatistikk 1947/48—1949/50. (*Ecoles professionnelles.*)
- 75. Dødelighetstabeller 1931/32—1940/41 og 1945—48. (*Tables de mortalité.*)
- 76. Sinnssykehusenes virksomhet 1949. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 77. Ulykkestrygden for sjømenn 1946—48. Ulykkestrygden for fiskere 1947—48. (*Assurances de l'Etat contre les accidents des marins. Assurances de l'Etat contre les accidents des marins pêcheurs etc.*)
- 78. Konjunktorene i mellomkrigstiden. Norge og utlandet. (*Inter-War Trade Cycles. Norway in Relation to Other Countries.*)
- 79. Skogavvirking 1946/47—1948/49. (*Bois abattu.*)
- 80. Statistisk årbok 1951. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
- 81. Norges fiskerier 1949. (*Les pêcheries norvégiennes.*)
- 82. Norges kommunale finanser 1946/47 og 1947/48. (*Finances des communes.*)
- 83. Norges elektrisitetsverker 1946—1948. (*Usines d'électricité.*)

Rekke XI.

Trykt 1952.

- Nr. 84. Økonomisk utsyn over året 1951. (*Aperçu de la situation économique.*)
- 85. Trafikkulykker 1949. (*Accidents de circulation.*)
- 86. Norges fiskerier 1950. (*Les pêcheries norvégiennes.*)
- 87. Jordbrukstellingen i Norge 20. juni 1949. III. De naturlige jordbruksområder. (*Recensement du 20 juin 1949. III. Les régions agricoles.*)
- 88. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1949. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 89. Folkemengdens bevegelse 1949. (*Mouvement de la population.*)
- 90. Norges jernbaner 1948—49. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 91. Forsikringsselskaper 1950. (*Sociétés d'assurances.*)
- 92. Lønnsstatistikk 1950. (*Statistique sur les salaires.*)
- 93. Telegrafverket 1950—51. (*Télégraphes et téléphones de l'Etat.*)
- 94. Meieribruket i Norge 1950. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
- 95. Skolestatistikk 1947—48. (*Instruction publique.*)

Norges Offisielle Statistikk, rekke XI. (Official Statistics of Norway, series XI.)

Rekke XI.

Trykt 1952 (forts.).

- Nr. 96. Kriminalstatistikk 1949 og 1950. (*Statistique de la criminalité.*)
- 97. Tendenser i den økonomiske utvikling. Våren 1952. (*Current economic trends.*)
- 98. Syketrygden 1949. (*Assurance-maladie nationale.*)
- 99. Folketellingen i Norge 3. desember 1946. V. Boligstatistikk. (*Recensement du 3 décembre 1946. V. Statistique d'habitation.*)
- 100. Norges postverk 1951. (*Statistique postale.*)
- 101. Norges industri 1950. (*Industrial Production Statistics.*)
- 102. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1951. (*Municipal Debt and Cash Balances etc.*)
- 103. Jordbrukstellingen i Norge 20. juni 1949. IV. Oversikt. (*Recensement du 20 juin 1949. IV. Aperçu général.*)
- 104. Fiskeritelling 1. oktober 1948. III. Oversikt over tellingsresultatene. (*Recensement des pêches maritimes le 1. octobre 1948. III. Aperçu des résultats du recensement.*)
- 105. Norges bergverksdrift 1950. (*Mines et usines.*)
- 106. Norges handel 1950. (*Commerce.*)
- 107. Ulykkestyrgden for industriarbeidere m. v. 1949. (*Assurances de l'Etat contre les accidents pour les ouvriers industriels etc.*)
- 108. Jordbruksstatistikk 1951. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
- 109. Nasjonalregnskap 1930—1939 og 1946—1951. (*National Accounts.*)
- 110. Trafikkulykker 1950. (*Accidents de circulation.*)
- 111. Skolestatistikk 1948—49. (*Instruction publique.*)
- 112. Folkemengdens bevegelse 1950. (*Mouvement de la population.*)
- 113. Sosialstatistikkens historie i Norge gjennom 100 år (1850—1950). (*The History of Social Statistics in Norway during 100 years.*)
- 114. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1950. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 115. Sinnssykehusenes virksomhet 1950. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 116. Skattestatistikken 1950—51. (*Tax Statistics.*)
- 117. Norges elektrisitetsverker 1949. (*Electricity Plants.*)
- 118. Statistisk årbok 1952. (*Statistical Yearbook of Norway.*)

Rekke XI.

Trykt 1953.

- Nr. 119. Økonomisk utsyn 1952. (*Economic Survey.*)
- 120. Kommunevalgene og ordførervalgene 1951. (*Elections in the Rural and Town Municipalities.*)
- 121. Meieribruket i Norge 1951. (*Norway's Dairy Industry.*)
- 122. Norges private aksjebanker og sparebanker 1950 og 1951. (*Commercial and Savings Banks in Norway.*)
- 123. Forsikringsselskaper 1951. (*Sociétés d'assurances.*)
- 124. Norges bergverksdrift 1951. (*Norway's Mining Industry.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK XI. 124.

NORGES BERGVERKSDRIFT 1951

OPPGAVER OVER BERGVERKSDRIFTEN PÅ SVALBARD I ÅRET 1951

Norway's Mining Industry

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

Published by
The Central Bureau of Statistics of Norway

OSLO
I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO
1953

Innhold.

	Side
<i>Forord</i>	5
<i>Oversikt</i>	7-11
<i>Tabeller 1951</i>	12-15
Tabell 1. Oversikt over malmutvinningen	12
— 2. Gjennomsnittlig arbeidertall ved gruvene	12
— 3. Utførte timeverk og utbetalte lønninger ved gruvene	12
— 4. Forbruk av brensel og hjelpestoff ved gruvene	13
— 5. Detaljerte oppgaver over malmutvinningen	13
— 6. Oversikt over metallproduksjonen	15
— 7. Arbeidertall, utførte timeverk og utbetalt arbeidslønn ved metallproduksjonen	15
— 8. Detaljerte oppgaver over produksjon og forbruk av råstoffer ved metallproduserende bedrifter	15
<i>Bergmesternes meldinger om bergverksdriften i året 1951</i>	16-40
Østlandske bergdistrikt	16
Vestlandske —	20
Trondheimske —	23
Nordlandske —	30
Finnmark —	35
Svalbard —	37

Contents.

	Page
<i>Preface</i>	5
<i>Survey</i>	7-11
<i>Tables 1951</i>	12-15
Table 1. Survey of ore production	12
— 2. Average yearly number of wage earners in the mines	12
— 3. Number of hours worked and wages paid to the wage earners in the mines	12
— 4. Consumption of fuel etc. in the mines	13
— 5. Detailed survey of ore production	13
— 6. Survey of metal production	15
— 7. Number of wage earners, number of hours worked and wages paid to the wage earners in metal production	15
— 8. Detailed survey of metal production and raw materials used in the metal producing works	15
<i>Reports of mineral production given by the mine inspectors</i>	16-40

FORORD

«Norges bergverksdrift 1951» inneholder statistikk over malmutvinningen og metallproduksjonen, beretninger fra bergmesterne, endel oppgaver over bergverksdriften på Svalbard og bergmester H. Weldes beretning om denne.

Statistikken omfatter bare de bergverk og metallprodusenter som har vært i drift i 1951. Om de øvrige verk er nærmere opplysninger gitt i bergmesternes beretninger.

Sekretær Ingolf Strøm har stått for utarbeidelsen av denne statistikk.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 15. desember 1952.

Petter Jakob Bjerve.

Øyvind Sundsbø.

Register til bergmesternes beretninger.

	Side		Side
Alta Skiferbrudd	36	Malmhaug Kisgrube.....	33
Altermark Kleberstensbrudd	34	Meløy Gruve	30
Arktikugol	38	Mosterhavn Kalkstensbrudd	22
Barbalas Skiferdrift (Dalen).....	37	Mårnes Kvartsbrudd	34
Bergverkselskapet Nord-Norge A.s....	32	Norsk Bergverk A.s.....	17, 30
Bjarkøy Gruver	30	Nordland Portland Cementfabrik A.s....	34
Bjorkaaen Gruber A.s	32	Norsk Magnesitindustri A.s	18
Bjerum Talkummølle	22	Norske Kullfelter A.s	38
Bleikvassli Gruber A.s	33	Nye A.s Sjøflot	26
Bossmo Kisgruve	33	Nysæter Kalkstenmølle	29
Bunæs Kalkfjell	19	Næs Mineralmølle	20
Bøverbru Kalkverk A.s	20	Naas Kalkstensbrudd	27
Calsium A.s	30	Opdalsten A.s	29
Dale Malmfelter A.s	17	Opdal Stenindustri A.s	29
Dalen Portland Cementfabrik A.s	19	Orkla Grube-Aktiebolag	25
Det Norske Zinkkompani A.s	22	Orkla Metal-Aktieselskap	26
Drag og Hundholmen Feltpatbrudd ..	34	Osterstrand Gruver	33
Engan Skiferbrudd.....	31	Raffineringsverket A.s. Avd. Evje....	20
Feltpatkompaniet A.s	18	Rana Gruber A.s.....	30
Fehnsgruvene	17	Ringerikes Nikkelverk	17
Flatens Skiferindustri	29	Risans Skiferbrudd	29
Folldal Verk A.s	23	Risnes Kalkstensbrudd A.s	22
Fosdalens Bergverk-Aktieselskab	27	Rubben Malmfelter	36
Framfjord Talmill	27	Rødfjeldets Kisgruber A.s	33
Glærum Kalksteingruve	26	Rødsand Gruver A.s	26
Gravdal Kisgruve	22	Røros Kobberverk A.s	25
Grong Gruber A.s	28	Råndalen Kvartsbrudd	35
Gronnøy Feltpatbrudd	35	Saggrenda Verk	18
Hadelands Bergverk A.s	17	Saude Kalkverk	27
Hammerfall Dolomittbrudd	34	Skaftun Kalkstensbrudd	22
Helland Kvartsbrudd	34	Skaland Grafitverk A.s.....	33
Hylle Kalkverk.....	28	Skorovas Gruver.....	28
Humbelen Kalkstengruve	27	Smestad & Sætre	18
Hustad Kalk og Marmor	27	Stordø Kisgruber A.s	21
Husvik sink- blymalmgruve.....	33	Store Norske Spitsbergen Kulkompani	
Institutt for Atomenergi	20	A.s.....	37
Jelstad Kalkstensbrudd	35	Sulitjelma Gruber A.s	30
Jennestad Grafittfelt	34	Sunnan Kalksteinmølle A.l	29
Killingdal Grubeselskab.....	25	A.s Sydvaranger	35
Kings Bay Kull Comp. A.s	38	A.s Softestad Gruber.....	17
Kinsedal Labradorittbrudd	30	Søve Gruver	17
Kistrand Skiferbrudd A.s	35	Tangen Bruk A.s	28
Kjørholt Kalkstensbrudd	19	Titania A.s	21
Knaben Molybdængruber A.s	20	Tranby og Gjellebæk Kalkstensbrud A.s	19
Kongsberg Sølvverk	16	Tveitstå Gruver	17
Kvalvik Kvartsbrudd	22	Vaddas Koppermalmgruber	36
Kvandal Kvartsbrudd	35	Valdres Skiferbrudd A.s	19
Kverkillen Kalkstensfelt	29	Vestlandske Kalkbrudd A.s	29
Kvina Molybdængruber	21	Vigsnes Kobberverk A.s	21
Laksådalens Molybdengruver.....	33	Visnes Kalk- og Marmorbrudd	27
Langnes Stenhuggeri og Marmorbrudd	27	Visnes Kalkstensbrudd	30
Lassedal Flusspatgruve	18	Voss Skiferdrift i Friarfjord A.s.....	36
Leivset Aktiekalkbrænderi	35	Vaagsøy Kalkverk A.s	30
Lilleberg Verk A.s	29	Østborg Kalkstensbrudd	28
Lindvikkollen Rutilgrube	17	Ørdsalen Wolframgruver	21
Løkken Verk	25	Østlandske Stenexport A.s.....	18
Lønvik Kalkfelter	28	Aamdals Verk A.s	17
		Årnes Kalkstensbrudd	26
		Åsen Kalkstenmølle	28

Oversikt.

Innledning.

Foruten bergverksdriften omfatter bergverksstatistikken også metallproduksjonen, selv om denne i liten utstrekning bruker norsk råstoff og i bare 3 tilfelle er knyttet til gruvedrift. Av metallene ble bare sølv og kobber produsert i hytte ved gruveene. Til produksjon av aluminium, sink og ferrolegeringer blir det vesentlig brukt importerte råstoffer. Til produksjon av rujern og stål er det gått med både norsk og utenlandsk jernmalm.

Bergverksdriften.

Resultatet av bergverksdriften framgår av tabellene 1—5, side 12—14. For årene 1938 og 1946—51 er det i tabell A gitt et sammendrag av de viktigste tall.

Tabell A.

Hovedtall for bergverksdriften.

	1938	1946	1947	1948	1949	1950	1951
Tallet på bedrifter	33	17	18	17	19	19	19
Tallet på funksjonærer	418	308	339	389	419	408	434
Utbetalt funksjonærlønn (1000 kr.) ..	2 714	2 549	3 047	3 430	3 837	4 036	4 707
Gj.sn. arbeidertall	6 418	2 563	3 021	3 357	3 438	3 390	3 604
Utførte timeverk (1000)	14 795	5 442	6 507	6 989	7 233	7 025	7 455
Utbetalt arbeidslønn (1000 kr.)	21 285	13 555	18 198	20 672	22 302	23 797	29 716
Produksjonsverdi (1000 kr.)	57 432	28 370	47 091	58 302	64 634	86 309	111 851
Produksjonsindeks	100.0	26.5	37.3	41.5	45.0	46.3	46.5

Tabellen viser at omfanget av bergverksdriften i 1951 var liten sammenliknet med førkrigsårene, idet produksjonsvolumet ligger under halvparten av nivået i 1938. Det er særlig produksjonen av de to viktigste gruveprodukter, jernmalm og svovelkis, som har sviktet sammenliknet med førkrigsårene. Hovedprodusenten av jernmalm, A/S Syd-Varanger, som hadde omtrent $\frac{2}{3}$ av hele jernmalmproduksjonen i 1938, kom heller ikke i 1951 i gang med produksjonsdriften. I 1951 var produksjonsmengden av jernmalm inklusive titanjernstein ca. 30 pct. av produksjonen i 1938 mot 27 pct. i 1950. Produksjonen av svovelkis viste en liten nedgang fra 1950 til 1951, idet den i de to år utgjorde henholdsvis 72 og 68 pct. av produksjonsmengden i 1938. I tabell B er det gitt en oversikt over mengde og verdi av de forskjellige malmslag som er utvunnet i årene 1938, 1950 og 1951.

Tabell B.

Mengde og verdi av malmproduksjonen.

	1938		1950		1951	
	Mengde Tonn	Verdi 1000 kr.	Mengde Tonn	Verdi 1000 kr.	Mengde Tonn	Verdi 1000 kr.
Jernmalm og titanjernstein	1 474 478	28 252	403 568	19 049	437 179	24 649
Koppermalm og -konsentrat ...	35 105	5 017	22 617	12 535	21 957	16 699
Svovelkis, også kopperholdig ...	1 027 776	18 167	748 793	47 695	696 049	59 567
Sink- og blykonsentrat	15 089	679	10 647	4 944	12 339	7 178
Sølvterser	14 907	387	8 214	925	9 978	1 106
Molybdénglans	775	3 210	117	1 114	221	2 420
Rutikonsentrat	124	89	31	47	18	36
Andre	34 745	1 631	—	—	—	197
I alt	..	57 432	..	86 309	..	111 852

Totalverdien av malmproduksjonen viste en betydelig sterkere stigning i 1951 enn i tidligere etterkrigsår. Verdiøkningen skyldtes sterk prisstigning på alle malmslag.

På grunnlag av oppgavene fra de enkelte gruver (se tabell 5) er det utarbeidd en oversikt over det nyttbare innhold av svovel og viktigere metaller i de utvunne malmslag. Tabell C viser de beregnede tall for årene 1937—51.

Tabell C. Innhold av svovel og enkelte metaller i de utvunne malmer.

År	Sølv Tonn	Kopper Tonn	Nikkel Tonn	Sink Tonn	Jern Tonn	Svovel Tonn
1937.....	8.8	20 744	877	8 838	718 238	462 590
1938.....	7.8	21 627	1 245	7 708	972 089	458 090
1939.....	9.2	20 357	1 106	5 768	930 213	456 817
1940.....	8.8	15 529	1 007	3 685	445 273	338 938
1941.....	8.0	17 988	907	4 436	433 914	404 975
1942.....	7.9	15 471	911	4 834	251 125	357 014
1943.....	7.2	16 248	577	4 887	205 495	352 204
1944.....	5.3	14 462	529	5 064	234 370	327 312
1945.....	4.1	5 203	516	1 835	74 131	109 867
1946.....	6.3	12 249	—	4 311	87 906	238 098
1947.....	7.1	14 707	—	5 637	142 481	316 620
1948.....	6.7	15 112	—	6 320	191 925	321 637
1949.....	5.3	14 875	—	6 603	251 250	324 723
1950.....	5.2	15 621	—	5 702	230 994	317 866
1951.....	5.1	14 003	—	5 469	251 959	295 621

Arbeidertallet ved bergverkene har økt med ca. 6 pct., men det ligger fremdeles meget lavt i forhold til arbeidertallet i førkrigsårene. I 1951 var sysselsettingen ca. 56 pct. av nivået i 1938. Nærmere opplysninger om arbeidere, funksjonærer m. v. i 1951 er gitt i tabellene 1—4.

Metallproduksjonen.

Oppgavene over metallproduksjonen i 1951 er samlet i tabellene 6—8, side 15. For årene 1938 og 1946—51 er det i tabell D gitt et sammendrag av de viktigste tall.

Tabell D. *Hovedtall for de metallproduserende bedrifter.¹⁾*

	1938	1946	1947	1948	1949 ¹⁾	1950 ¹⁾	1951 ¹⁾
Tallet på bedrifter	29	27	26	25	35	34	34
Tallet på funksjonærer	708	689	743	948	1 620	1 706	1 631
Utbetalt funksjonærl. (1000 kr.)	4 816	6 307	7 176	8 996	15 309	17 930	19 047
Gjennomsnittlig arbeidertall ..	5 962	5 078	5 991	6 736	8 958	9 573	9 905
Utførte timeverk (1000)	14 026	11 200	13 435	14 649	19 322	19 897	20 815
Utbetalt arbeidslønn (1000 kr.)	23 874	29 926	39 739	45 988	65 206	71 570	84 348
Produksjonsverdi (1000 kr.) ...	180 741	190 964	263 040	362 738	501 975	674 137	890 769

¹⁾ På grunn av ny bedriftsgruppering er tallene ikke sammenliknbare med 1948 og tidligere år.

Tabell E gir endel oppgaver over produksjon av viktigere metaller i 1938, 1950 og 1951.

Tabell E. *Mengde og verdi av metallproduksjonen.*

	1938		1950		1951	
	Mengde Tonn	Verdi 1000 kr.	Mengde Tonn	Verdi 1000 kr.	Mengde Tonn	Verdi 1000 kr.
Sølv	7.3	390	3.4	710	2.8	703
Kopper	10 547	8 997	9 035	29 291	8 656	52 308
Nikkel	8 467	27 705	10 003	68 920	11 080	92 400
Ferrosilium	42 185	9 392	63 875 ¹⁾	30 761	68 484 ¹⁾	40 503
Andre ferrolegeringer	93 442	32 169	99 217 ²⁾	130 007	122 388 ¹⁾	158 715
Rujern	38 121	5 357	63 408	20 131	54 061	20 910
Sink	46 523	15 237	43 173	84 930	40 825	119 787
Aluminium	29 035	45 179	47 056	112 405	52 106	140 859
Svovel	110 846	} 36 315	96 190	} 196 982	98 408	} 264 584
Andre produkter ³⁾	..		..		..	
I alt	..	180 741	..	674 137	..	890 769

¹⁾ Omregnet til basis 45 %. ²⁾ Produkter til videre foredling i samme bedrift er fra og med 1947 ikke medregnet. ³⁾ Omfatter bl. a. gull, platina, rhodium, kadmium, typemetall, lagemetall, kopperskjærstein, stål, diverse metallegeringer, elektroder og elektrodemassee. I 1948 og tidligere inngår også silisiumkarbid. I 1949 og senere metallhalvfabrikata.

Prisutviklingen fra 1950 til 1951 har vist en sterkt stigende tendens for alle metaller, mest for sink, kopper og nikkel.

I tabell F er det tatt inn årlige gjennomsnittspriser for enkelte metaller. Prisene er tatt fra «Bulletin de la Chambre Syndicale de la Sidérurgie Française» og fra «Minerais et Métaux», Paris 1952.

Tabell F. Årlige gjennomsnittspriser for enkelte metaller.

År	Basisk rjern	Sink	Kopper	Bly	Sølv	Alu- minium	Nikkel
	<i>Valley Furnaces</i>	<i>East St. Louis</i>	<i>New York</i>	<i>New York</i>	<i>New York</i>	<i>New York</i>	<i>Canada</i>
	\$ pr. long ton	Cents pr. lb.	Cents pr. lb.	Cents pr. lb.	Cents pr. oz.	Cents pr. lb.	Cents pr. lb.
1937	22.99	6.52	13.27	6.01	44.8	20.08	35.0
1938	21.71	4.61	10.10	4.74	43.2	20.00	35.0
1939	21.10	5.11	11.07	5.05	39.1	20.00	35.0
1940	22.50	6.34	11.40	5.18	34.8	18.69	35.0
1941	23.50	7.48	12.00	5.79	34.8	16.50	35.0
1942	23.50	8.25	12.00	6.48	38.3	15.00	35.0
1943	23.50	8.25	12.00	6.50	44.8	15.00	35.0
1944	23.50	8.25	12.00	6.50	44.8	15.00	35.0
1945	24.52	8.25	12.00	6.50	51.9	15.00	35.0
1946	27.13	8.73	14.04	8.11	80.2	15.00	35.0
1947	33.82	10.50	21.27	14.67	71.8	15.00	35.0
1948	41.25	13.58	22.34	18.04	74.4	15.74	35.5
1949	46.00	12.15	19.50	15.36	71.9	17.00	40.0
1950	46.87	13.87	21.54	13.30	74.2	17.71	44.8
1951	52.00	18.00	24.50	17.50	89.4	19.00	54.0

Bergverksdriften på Svalbard.

Ifølge bergmesterens melding var det 3 selskaper i drift i 1951, nemlig Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S, Kings Bay Kull Comp. A/S og det russiske selskapet Arktikugol.

I tabell G er det for årene 1938 og 1948—51 gitt noen sammendragsoppgaver for de to norske selskaper. Tilsvarende oppgaver mangler for det russiske selskap.

Tabell G. Oversikt over kullproduksjonen ved de norske gruver på Svalbard

	1938	1948	1949	1950	1951
Bedrifter	1	2	2	2	2
Arbeidertall i driftstiden	575	1 109	1 180	953	934
Av dette: i gruva	381	584	618	483	546
» » i dagen	28	101	105	85	70
» » ved annet arbeid	166	424	457	385	318
Gjennomsnitt arb.tall i året	575	1 109	1 145	950	934
Av dette: kvinner	36	124	123	103	102
Funksjonærtall (i driftstiden)	12	53	43	23	92
Utbetalt arbeider- og funksjonærlønn (1000 kroner)	3 067	20 478	22 445	18 835	17 718
Produksjon:					
Mengde (tonn)	298 740	436 130	456 542	363 905	469 994
Eget forbruk av kull (tonn)	9 876	15 029	15 904	14 638	21 663
Skipet i årets løp:					
Mengde (tonn)	287 425	420 324	425 867	327 003	470 445
Av dette bunkers til egne og fremmede skip (tonn)	17 525	19 980	17 110	9 849	18 436

Produksjonen i 1951 var ved de norske gruver 469 994 tonn mot 363 905 tonn i 1950. Oppgaver over produksjonen ved de russiske gruver mangler. Ifølge bergmesterens melding ble det i 1951 skipet 470 445 tonn fra de norske og 248 791 tonn fra de russiske gruver. I tabell H er det gitt noen tilbakegående oppgaver over produksjon og skipning samt sysselsettingen ved gruvene på Svalbard.

Tabell H. Oversikt over hele kullproduksjonen på Svalbard¹⁾.

År	Produksjon av kull i alt 1000 kg	Utførsel av kull		Antall personer beskjeftiget	
		I alt 1000 kg	Herav fra norske gruver 1000 kg	Sommer- sesong	Vinter- sesong ²
1937.....	766 135	745 000	290 876	2 545	2 470
1938.....	626 518	606 000	287 425	2 350	2 316
1939.....	625 000	611 685	298 439	2 665	2 459
1940.....	565 407	540 963	271 234	2 600	2 226
1941.....	³ 350 000	146 501	37 087	2 421	0
1945.....	6 007	294	294	570	485
1946.....	96 434	62 732	62 732	⁴ ca. 600	1 551
1947.....	336 499	281 192	281 192	1 600	2 429
1948.....	515 000	420 324	420 324	2 656	2 836
1949.....	580 000	531 313	425 867	⁴ 1 157	3 412
1950.....	⁵ 363 905	513 656	327 003	⁴ 913	3 570
1951.....	⁵ 469 994	719 236	470 445	⁴ 916	3 458

¹⁾ Ingen produksjon i årene 1942—44 ²⁾ 1937/38, 1938/39 osv. ³ Tallet er rettet. ⁴⁾ Omfatter bare Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S og Kings Bay Kull Comp. A/S. ⁵⁾ Oppgave for de russiske gruver mangler.

Tabell 1. Oversikt over malmutvinningen ved gruvene.

	Tallet på bedrifter	Tallet på funksjonærer	Utbetalt funksjonær lønn 1000 kr.	Gj.snittlig arbeiderlønn i året	Utbetalt arbeidslønn 1000 kr.	Samlet produktionsverdi 1000 kr.	Verdi av brensel og hjelpestoff 1000 kr.
Jern- og titanjerngruver	4	101	1 112	776	6 446	25 465	2 216
Koppergruver	2	88	931	908	7 620	18 955	1 393
Svovelkisgruver, også kopperholdige	6	180	2 090	1 481	12 130	59 350	3 406
Sink- og blygruver	3	19	166	197	1 630	4 376	769
Sølvtergruver	1	23	189	149	1 060	1 250	238
Molybdénglansgruver .	1	23	220	90	818	2 420	253
Rutilgruver	2	—	—	3	19	36	—
I alt	19	434	4 708	3 604	29 723	111 852	8 275

Tabell 2. Gjennomsnittlig arbeidertall ved gruvene.

	Ved gruvedrift, sjeiding og oppredning		Ved annet arbeid	I alt	Av dette:			
	I gruva	I dagen			Menn		Kvinner	
					Under 19 år	19 år og over	Under 19 år	19 år og over
Jernmalm og titanjernstein	407	265	104	776	29	745	—	2
Koppermalm	439	141	328	908	29	879	—	—
Svovelkis, også kopperholdig	621	347	513	1 481	34	1 404	1	42
Sink- og blykonsentrat	115	31	51	197	3	189	—	5
Sølvertsr	57	82	10	149	—	149	—	—
Molybdénglans.....	78	—	12	90	2	88	—	—
Rutil	1	2	—	3	—	3	—	—
I alt	1 718	868	1 018	3 604	97	3 457	1	49

Tabell 3. Utførte timeverk og utbetalte lønninger ved gruvene.

	Utførte timeverk					Utbetalt arbeidslønn				
	Ved gruvedrift 1000 timer	Ved annet arbeid 1000 timer	I alt 1000 timer	Av dette:		Ved gruvedrift 1000 kr.	Ved annet arbeid 1000 kr.	I alt 1000 kr.	Av dette:	
				Menn 1000 timer	Kvinner 1000 timer				Menn 1000 kr.	Kvinner 1000 kr.
Jernmalm og titanjernstein...	1 276	259	1 535	1 531	4	5 535	911	6 446	6 440	6
Koppermalm....	1 192	997	2 189	2 189	—	4 272	3 348	7 620	7 620	—
Svovelkis, også kopperholdig..	1 881	1 027	2 908	2 834	74	8 500	3 630	12 130	11 957	173
Sink- og blykonsentrat	281	81	362	359	3	1 309	321	1 630	1 621	9
Sølvterser	261	20	281	281	—	981	79	1 060	1 060	—
Molybdénglans..	145	30	175	175	—	688	130	818	818	—
Rutil	6	—	6	6	—	19	—	19	19	—
I alt	5 042	2 414	7 456	7 375	81	21 304	8 419	29 723	29 535	188

Tabell 4. Forbruk av brensel og hjelpestoffer ved gruvene.

	Jernmalm		Koppermalm		Svovelkis		Solvertser		Andre		I alt	
	Mengde	Verdi 1000 kr.	Mengde	Verdi 1000 kr.	Mengde	Verdi 1000 kr.	Mengde	Verdi 1000 kr.	Mengde	Verdi 1000 kr.	Mengde	Verdi 1000 kr.
Kull..... tonn	262	36	2 144	309	1 859	285	13	2	140	27	4 418	659
Koks »	82	11	467	108	314	58	2	0	26	5	891	182
Ved favner	118	7	84	5	554	44	447	23	52	3	1 255	82
Bensin tonn	74	89	39	49	104	115	29	31	33	39	279	323
Annen brenselolje »	1 470	303	310	90	905	206	13	4	21	7	2 719	610
Annet brensel	..	0	..	21	..	..	..	..	..	0	..	21
Smøreolje og -fett. tonn	44	66	35	62	51	83	5	8	21	31	156	250
Sprengstoff »	297	757	143	278	286	581	19	43	46	114	791	1 773
Annet	..	447	..	94	..	810	..	..	..	624	..	1 975
Innkjøpt el. kraft 1000 kWh	20 504	333	2 537	56	17 418	408	2 257	52	4 876	108	47 592	957
Elektrisk kraftprod. ved egne verk 1000 kWh	8 013	167	13 050	321	14 009	816	388	75	1 923	64	37 383	1 443
I alt	..	2 216	..	1 393	..	3 406	..	238	..	1 022	..	8 275

Anm. til tabell 1, 2, 3 og 4. Ved gruver som produserer flere forskjellige malmer, er antall bedrifter, antall arbeidere og funksjonærer, arbeider- og funksjonærleønn og verdien av brukt brensel og hjelpestoff ført under den malm som har størst salgsverdi ved vedkommende gruve. Se de detaljerte oppgaver i tabell 5.

Tabell 5. Detaljerte oppgaver over malmutvinningen.¹⁾

Gruve, art, navn og beliggenhet	Antall arbeids- dager i virk- somhet	Utbrutt fast fjell	Av gruva utfordret	Produk- sjons- mengde	Prosentinnhold	Gj.sn. arbei- dertall i året ²⁾
I. Jernmalm og titanjernstein.						
A/S Søftestad Gruber, Nissedal...	237	m ³ 6 221	tonn 31 230	tonn 23 980	55.73 Fe, 0.87 P	45
A/S Titania, Sokndal	285	112 226	405 786	105 360	35.85 Fe, 43.85 TiO ₂	257
A/S Rødsand Gruber, Nesset ...	301	37 460 ³⁾	147 308	21 495	65.99 Fe, 2.71 TiO ₂	
Fosdalens Bergverk- A/S, Malm ..	288	118 600 ⁴⁾	490 720	44 323	62.4 Fe	84
				242 021	65.69 Fe, 0.024 P, 0.59 S	390
II. Koppermalm.						
A/S Vigsnes Kobberverk, Avalds- nes	—	—	—	987	17.3 Cu	—
Folldal Verk A/S, Folldal	—	—	—	3 752	17.15 Cu	—
A/S Røros Kobberverk, Røros...	325	10 212 ⁵⁾	32 386	2 711	20.04 Cu	83
Bergverkselskapet Nord-Norge A/S, Nord-Rana	—	—	—	439	22.10 Cu	—
A/S Sulitjelma Gruber, Fauske ...	282	93 626	264 100	13 203	24.56 Cu, 1.76 Zn, 36.3 S, 32.5 Fe	825
A/S Bjørkaasen Gruber, Ballangen	—	—	—	865	18.94 Cu	—
III. Svovelkis.						
A/S Vigsnes Kobberverk, Avalds- nes	290	12 267	45 563	23 464	—	90
Kiskonsentrat	—	—	—	19 232	47.6 S	—
Finkis	—	—	—	4 232	44.8 S	—

¹⁾ Se note til tabell 4. ²⁾ I bergmesternes beretninger er det til dels oppgitt gjennomsnittlig arbeidertall i driftstiden. Driftsoppgavene for de gruver som har egne elektrisitetsverk er skilt ut og tatt med blant de oppgaver som publiseres for elektrisitetsverkene. Dessuten er hyttedriften skilt ut og tatt med under metallproduksjonen — se tabell 9. Av disse grunner stemmer ikke alltid oppgavene over gjennomsnittlig arbeidertall med de tilsvarende oppgaver i beretningene. ³⁾ Herav av eldre beholdninger 16 673 tonn. ⁴⁾ Herav av eldre beholdninger 136 786 tonn. ⁵⁾ Herav av eldre beholdninger 336 tonn.

Tabell 5 (forts.). Detaljerte oppgaver over malmutvinningen.¹⁾

Gruve, art, navn og beliggenhet	Antall arbeidsdager i virksomhet	Utbrutt fast fjell	Av gruva utfordret	Produksjonsmengde	Prosentinnhold	Gj.sn. arbeiddertall i året ²⁾
A/S Stordø Kisgruber, Stord....	280	53 753	136 096	57 999	—	181
Sjeidet kis	—	—	—	4 509	41.1 S	—
Vasket kis	—	—	—	53 490	39.2 S	—
A/S Røros Kobberverk, Røros...	—	—	—	3 164	36.75 S	—
Folldal Verk A/S, Folldal	282	23 200	83 495	42 550	46.00 S	285
Nordgruva	—	15 700	54 149	25 566	—	—
Nygruva	—	7 500	29 346	16 984	—	—
Killingdal Grubeselskap, Ålen ...	200	7 000	30 000	28 058	41.392 S, 1.699 Cu	87
Orkla Grube — A/B, Meldal ...	282	101 936	465 543	417 181	—	617
Finkis	—	—	—	113 116	40.89 S, 2.26 Cu	—
Smeltekis	—	—	—	304 065	40.80 S, 2.01 Cu	—
Fosdalens Bergverks-A/S, Malm .	—	—	—	10 949	49.54 S	—
Bergverkselskapet Nord-Norge						
A/S, Nord-Rana	—	—	—	5 059	—	—
Mofjellet gruve	—	—	—	3 238	48.00 S	—
Fra andre gruver ⁶⁾	—	—	—	1 821	46.90 S	—
A/S Sulitjelma Gruber, Fauske..	—	—	—	65 600	47.3 S, 0.27 Cu, 1.15 Zn, 44.3 Fe	—
A/S Bjørkaasen Gruber, Ballangen	287	24 146 ⁷⁾	77 263	42 025	—	221
Vaskekis	—	—	—	34 625	47.66 S	—
Flotasjonskis	—	—	—	7 400	46.84 S	—
IV. Sinkmalm og blyerts.						
A/S Vigsnes Kobberverk, Avaldsnes	—	—	—	592	39.7 Zn	—
Folldal Verk A/S, Folldal	—	—	—	3 206	43.80 Zn	—
Husvika Gruber, Tjøtta	271	2 075	1 006	—	—	25
A/S Bleikvassli Gruber, Korgen ..	285	3 200	11 292	—	—	29
Bergverkselskapet, Nord-Norge						
A/S, Nord-Rana	281	17 350	43 161	4 668	—	143
Mofjellet gruve	—	—	—	3 539	—	—
Sinkkonsentrat	—	—	—	3 254	53.12 Zn	—
Blykonsentrat	—	—	—	285	62.48 Pb	—
Fra andre gruver ⁶⁾	—	—	—	1 129	—	—
Sinkkonsentrat	—	—	—	747	54.25 Zn	—
Blykonsentrat	—	—	—	382	61.83 Pb	—
A/S Sulitjelma Gruber, Fauske..	—	—	—	3 582	43.75 Zn, 1.44 Cu, 34.8 S, 17.3 Fe	—
A/S Bjørkaasen Gruber, Ballangen	—	—	—	291	48.67 Zn	—
V. Sølvterter.						
Kongsberg Sølvverk, Kongsberg ⁸⁾ ..	233	7 638 ⁹⁾	13 933	9 978	—	149
Gedigent sølv	—	—	—	2.62	60.000 Ag	—
Rikerts	—	—	—	0.25	60.000 Ag	—
Kissliger	—	—	—	10.57	17.000 Ag	—
Jernsliger	—	—	—	1.53	2.500 Ag	—
Sandsliger	—	—	—	7 076	0.019 Ag	—
Slamsliger	—	—	—	2 887	0.008 Ag	—
VI. Andre malmer.						
Lindvikkollens Rutilgrube, Skåtøy	170	100	280	—	—	1
Næs Mineralmølle, Dybvåg	90	—	—	18	90/91 TiO ₂	2
A/S Knaben Molybdængruber, Fjotland	295	42 517	110 545	221.49	94.4 MoS ₂	90

¹⁾ og ²⁾ Se noter på side 13 nederst.³⁾ Malmen er levert fra Bleikvassli og Husvik gruver. ⁷⁾ Herav av eldre beholdninger 977 tonn. ⁸⁾ Dessuten ble det produsert 122 tonn granatkonsentrat og endel pukkestein. ⁹⁾ Herav av eldre beholdninger 1 050 tonn.

Tabell 6. Oversikt over metallproduksjonen.

	Antall be- drifter	Antall funksjo- nærer	Ut- betalt funk- sjonær- lønn 1000 kr.	Utførte time- verk 1000	Ut- betalt arbeids- lønn 1000 kr.	Produk- sjons- verdi 1000 kr.	Verdi av rå- stoffer 1000 kr.	Verdi av bren- sel og hjelpe- stoff 1000 kr.
Ferrolegeringsverk	8	404	4 765	5 710	21 464	209 098	126 011	15 824
Rujerns- og valseverk..	8	362	3 787	3 804	15 777	119 588	63 448	6 490
Aluminiumsverk.....	5	466	5 605	5 407	22 466	143 939	63 304	9 609
Andre metallverk	13	399	4 890	5 894	24 641	418 144	304 098	12 614
I alt	34	1 631	19 047	20 815	84 348	890 769	556 861	44 537

Tabell 7. Arbeidertall, utførte timeverk og utbetalt arbeidslønn ved metallproduksjonen.

	Gj.sn. arbei- dertall	Av dette:				Timeverk		Utbetalt ar- beidslønn i 1000 kr.	
		Menn		Kvinner		Menn 1000	Kvin- ner 1000	Menn	Kvin- ner
		Under 19 år	Over 19 år	Under 19 år	Over 19 år				
I alt									
Ferrolegeringsverk	2 667	120	2 528	—	19	5 681	29	21 394	70
Rujerns- og valseverk....	1 884	57	1 812	—	15	3 776	28	15 698	79
Aluminiumsverk.....	2 583	63	2 467	3	50	5 308	99	22 221	245
Andre metallverk	2 771	38	2 708	—	25	5 840	54	24 481	160
I alt	9 905	278	9 515	3	109	20 605	210	83 794	554

Tabell 8. Oppgaver over produksjon og råstofforbruk ved metallproduserende bedrifter.

	Mengde i tonn	Verdi i 1000 kr.		Mengde i tonn	Verdi i 1000 kr.
Produksjon.....i alt		890 769	Krommalm.....	53 109	17 370
Ferrosilium (omr. 45 %) ..	68 484	40 503	Manganmalm	201 808	62 602
Andre ferrolegeringer.....	122 388	158 715	Alumina og bauksitt	110 728	39 763
Rujern	54 061	20 910	Kryolitt	3 268	3 640
Stål, smidd, hamret og valset	96 639	94 464	Aluminiumsfluorid	1 003	1 719
Aluminium	52 106	140 859	Sinkmalm	75 228	71 325
Sink	40 825	119 787	Koppermalm og -konsentrat	10 417	8 338
Kopper	8 656	52 308	Nikkelkoppermatte	21 957	119 790
Nikkel	11 080	92 400	Kopperholdig svovelkis ...	305 630	30 676
Tinn og loddetinn	381	4 167	Gedigent sølv og sølvslig..	9 977	1 069
Bly	240	664	Metaller i blokker, sten-		
Sølv	2.8	703	ger m. v.	18 262	60 954
Valsede og pressede produk- ter av aluminium, sink o.a. metaller	18 882	83 346	Metallskrap	7 208	11 434
Kadmium	100.3	81 943	Kvarts og kvartsmjøl	183 702	4 540
Elektroder og elektrodemasse	21 734		Kalkstein	121 390	2 478
Svovel	98 408		Kalk	1 240	149
Andre produkter ¹	..		Flusspat	392	68
			Dolomitt og magnesitt	18 165	1 059
Brukt råstoff...i alt		556 861	Ildfaste materialer ellers....	..	536
Jernmalm og -slig	81 429	4 278	Steinkull	49 240	7 791
Avfallsjern og jernskrap ...	94 183	13 353	Petrolkoks	24 405	8 146
Ferrolegeringer	13 300	10 775	Koks og sinders	89 693	11 923
Stål i blokker, stenger, platiner og bånd	40 879	33 156	Koksgrus	90 133	6 540
			Trekull	2 885	947
			Tjære	2 753	512
			Bek	12 136	2 317
			Elektroder og elektrodemasse	13 620	9 148
			Andre råstoffer ²	..	10 465

¹⁾ Bl. a. kopperskjærstein, gull, platina, sølvnitrat, lagermetall, bronse, messing og svovelsyre. ²⁾ Vesentlig rujern, metallslagger, soda, sand, sinkoksyd og andre mineraler.

Bergmesternes beretninger om bergverksdriften i året 1951.

Beretning om bergverksdriften i Østlandske bergdistrikt i året 1951.

(Gitt av bergmester H. Merckoll 6. mai 1952.)

1. Kongsberg Sølvverk, Kongsberg. Ved Kongsberg Sølvverk som omfatter gruvedrift, oppberedning og hyttedrift, var arbeidet i gang i 233 dager.

Ved bergverksdriften var det samlede belegg foruten 23 funksjonærer 149 kroppsarbeidere, hvorav 57 mann i gruva. Av kroppsarbeiderne ble i alt utført 280 931 timeverk for en kontant lønn av kr. 1 139 469,00. Ved hyttedriften var beleggét 1 funksjonær og 11 kroppsarbeidere som utførte 22 000 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 79 216,00. Det samlede funksjonærbudsjett utgjorde kr. 205 940,00.

I driftsåret 1. juli 1950 til 30. juni 1951 ble det brutt 7 638 m³ fast fjell og fordret 558 tonn granatmalm og 13 933 tonn sølvmalm, hvorav 1 050 tonn var av eldre beholdninger. Arbeidet har bare foregått i de gamle gruver Gottes Hülfe, Mildigkeit og Haus Sachsen. De gruvegeologiske arbeider som er foretatt av en amerikansk ekspert, ble avsluttet i årets løp.

Ved oppberedningen ble det produsert:

0,250 tonn rikerts	med 60	% Ag
2,633 » gedigent sølv	» 60	» »
10,568 » sølvslig	» 17	» »
1,530 » jernsliger	» 2,5	» »
7 076,400 » sandsliger	» 0,019	» »
2 887,000 » slamsliger	» 0,008	» »

Det ble dessuten produsert 122 tonn granatkonsentrat og solgt 11 901 m³ pukk og grus.

Ved hytta utgjorde produksjonen:

1 687 kg fint sølv	med	99,8 % Ag
4 465 » sølvnitrat	»	63,5 » »
53 » håndsteiner	» ca. 80	» »

2. Aamdals Verk A/S, Skafså. Ingen drift har funnet sted i årets løp; bergrettighetene opprettholdes.

3. Ringerikes Nikkelverk, Tyristrand. Ingen drift har funnet sted i årets løp; bergverksrettighetene opprettholdes.

4. Hadeland Bergverk A/S og A/S Zinkgruber. Bergverksrettighetene er overtatt av Den norske stat.

5. Søve Gruver, Ulefoss. A/S Norsk Bergverk har satt i gang anleggs- og undersøkelsesdrift med henblikk på senere gruvedrift og oppberedning av niob.

Jerngruver.

6. Fehnsgruvene, Ulefoss Jernverk, Holla. Driften er innstilt inntil videre; rettighetene opprettholdes av godseier H. S. D. Cappelen.

7. Dale Malmfelter, Nissedal. Ingen drift har funnet sted i årets løp; bergverksrettighetene opprettholdes.

8. Søftestad Gruber A/S, Nissedal. Virksomheten som omfatter gruvedrift med eksport av fosforholdig jernmalm, var i gang i 237 arbeidsdager med et samlet belegg på 45 arbeidere, hvorav 2 var kvinner. Av de mannlige kroppsarbeidere ble det utført 81 464 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 350 688,00. Ved bedriften var det ansatt 6 funksjonærer.

I gruva ble brutt 6 220,81 m³ fast fjell, hvorav 905 m³ ved ort og stigort-drifter. Sprengstofforbruket utgjorde 10 000 kg. Det ble fordret 27 550 tonn malmgods og 3 680 tonn gråberg. Ved sjeidingen ble det produsert 23 980 tonn jernmalm med 55,73 % Fe og 0,87 % P. Det ble leid 100 kW elektrisk kraft.

Rutilgruver.

9. Lindvikkollen Rutilgrube, Kragerø. Virksomheten som drives av Herm. Jensen, Risør, var i gang i 170 dager med et belegg på 2 mann som utførte 2 480 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 7 481,00. Det ble brutt ca. 100 m³ fast fjell og fordret 280 tonn samfengt gods som ble ført til Næs Mineralmølle for videre behandling. Bedriften meddeler at avsetningen av rutil i 1951 har vært meget liten.

Flusspatgruver.

10. Tveitstå gruver, Dalen i Telemark. Virksomheten som omfatter gruvedrift på flusspat, drives for regning av Ole Bonden, Sande st. Arbeidet var i gang i 278 arbeidsdager med et belegg på 4 arbeidere i gruva. I dagen var det beskjeftiget 3 arbeidere i 9 mndr. og det samlede antall timeverk utgjorde 9 093 for en kontant arbeidslønn av kr. 46 577,00. Ved andre arbeider i dagen var det beskjeftiget 3 mann som fikk utbetalt kr. 14 889,00 i arbeidslønn.

I gruva ble brutt 396 m³ fast fjell som ved sjeiding ga 461 tonn stykkflusspat med 80—85 % CaF₂ og 411 tonn flusspatgrus med 70—75 % CaF₂.

Bedriften meddeler at det er lett avsetning for flusspat.

11. Lassedal flusspatgruve, Lassedal. Ved Lassedal flusspatgruve som eies av A/S Årdal og Sunndal Verk, har det i årets løp vært ansatt 2 arbeidere som fra gamle beholdninger i dagen har harpet ut endel flusspat med ca. 70 % CaF_2 . Det ble utført 5 200 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 15 502,00.

Mineralgruver.

12. Saggrenda Verk, Lassedal. Saggrenda Verk som eies av H. Bjørum, Oslo, utfører formaling av mineraler. Det var i gang hele året med et belegg på 15 arbeidere som utførte 22 086 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 85 323,00. Ved bedriften var ansatt 1 funksjonær.

Det ble formalt:

2 900 tonn feltspat.
215 » kvarts.
130 » dolomitt.

13. A/S Feltspatkompaniet, Kragerø. Virksomheten som omfatter bryting og formaling av feltspat og kvarts, var i gang i 300 arbeidsdager med et samlet belegg på 15 arbeidere og 2 funksjonærer. Av kroppsarbeiderne ble i alt utført 31 594 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 102 764,00. Det ble brutt 500 m³ fast fjell og fordret 33 tonn tint samt 9 117 tonn kvarts som ved den videre behandling ga:

44 tonn tintmjøl.
774 » kvartsmjøl med 98 % SiO_2 .
8 317 » kvarts » » » »

14. A/S Østlandske Stenexport, Sel st. Virksomheten som omfatter drift av klebersteinsgruve og talkummølle med separasjonsverk, var i gang i 296 dager med et samlet belegg på 50 arbeidere, hvorav 14 i gruva. Av kroppsarbeiderne ble i alt utført 114 527 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 490 045,00. Ved bedriften var ansatt 12 funksjonærer.

I gruva ble brutt 7 358 m³ fast fjell med et sprengstofforbruk på 6 000 kg og fordret 616 tonn gråberg og 21 140 tonn kleberstein, hvorav 458 tonn av eldre beholdninger. I separasjonsverket ble det produsert 19 952 tonn talkum og 491 tonn jernslig.

15. A/S Smestad & Sætre, Kvam st. Virksomheten som omfatter drift av klebersteinsgruve og talkummølleanlegg, var i drift hele året med et samlet belegg på 3 funksjonærer og 27 arbeidere, hvorav 6 mann i gruva og 11 mann i mølla. Av kroppsarbeiderne ble det utført 64 470 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 232 055,00. I gruva ble brutt og fordret 3 387 m³ kleberstein som ved formaling ga 8 664 tonn talkummjøl.

16. Norsk Magnesitindustri A/S, Morud st. Ved virksomheten som omfatter utvinning av magnesitt som bearbeides videre i selskapets fabrikk, var brytingen i gang i 159 arbeidsdager med et belegg på 10 arbeidere som

utførte 13 623 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 42 683.00. Ved fabrikk-
ken var beskjeftiget 10 mann i 283 dager, og de utførte 20 535 timeverk for
en kontant arbeidslønn av kr. 74 100.00. Ved bedriften var ansatt 4 funksjonærer.

Det ble brutt 726.93 m³ fjell og fordret 2 181 tonn råmagnesitt som ved
sjeiding ga 1 453 tonn råmagnesitt med 86 % kullsur magnesia. I fabrikk-
ken ble behandlet 1 268 tonn råmagnesitt, hvorav det ble framstilt: 487.8 tonn brent
magnesitt og 203.4 tonn magnesittegl, begge med 78 % magnesia, 15 % kiselsyre
og 7 % leirjord m. v.

17. Valdres Skiferbrudd A/S, Kollstad. Virksomheten som
omfatter bryting av skiferberg og tilvirking av takskifer og skiferplater, var
i gang i 265 arbeidsdager med et samlet belegg på 29 arbeidere, hvorav 10 mann
var beskjeftiget med brytingen. Ved bedriften var ansatt 1 funksjonær. Av
kroppsarbeiderne ble utført 50 887 timeverk for en kontant arbeidslønn av
kr. 148 728.00. Det ble brutt 430 m³ skiferberg og fordret 2 000 tonn berg.

Kalksteinsdrift.

18. Kjørholt Kalkstensbrudd, Eidanger. I Kjørholt Kalk-
stensbrudd som drives for regning av A/S Rjukanfos, var arbeidet i gang i 307
dager med et samlet belegg på 187 arbeidere, hvorav 177 mann i gruva. Av
belegget var 2 mann under 19 år. Ved bedriften var ansatt 4 kvinner. Av de
mannlige kroppsarbeidere ble det i gruva utført 354 542 timeverk for en kontant
arbeidslønn av kr. 1 933 563.00. De samlede arbeidslønninger utgjorde i alt
kr. 2 077 564.00. Ved bedriften var ansatt 16 funksjonærer som fikk utbetalt
kr. 190 877.00.

I gruva ble brutt 245 288 m³ kalkstein og 16 800 m³ hardstein med et spreng-
stofforbruk på 117 785 kg, og det ble fordret 613 220 tonn kalkstein med 88.9 %
CaCO₃ og 42 064 tonn hardstein. Kalksteinen anvendes i egne fabrikker til fram-
stilling av kalksalpeter.

19. Dalen Portland-Cementfabrik, Brevik. Virksomheten
som omfatter bryting av kalkstein i dagbrudd i forbindelse med sementfabrika-
sjon, var i gang i 308 arbeidsdager med et samlet belegg på 44 arbeidere, hvorav
41 mann i bruddet. Ved bedriften var ansatt 3 funksjonærer. Av kroppsarbeiderne
ble utført 97 270 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 491 626.00.

Det ble brutt og fordret 377 952 tonn kalkstein med ca. 80 % CaCO₃ og
89 885 tonn hornfels.

20. Bunæs Kalkfjell, Stathelle. Bunæs Kalkfjell som drives av
Bjønnes & Søn A/S, Stathelle, var i drift i 300 dager med et belegg i gruva på
10 arbeidere som utførte 19 894 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr.
71 220.00. Det ble brutt og fordret 9 376 tonn kalkstein med 90 % CaCO₃.

21. A/S Tranby og Gjellebæk Kalkstensbrudd, Lier. Virksomheten
som omfatter drift av marmorbrudd, var i gang hele året med et
belegg på 5 arbeidere som utførte 10 269 timeverk for en kontant arbeidslønn
av kr. 41 334.00.

Det ble brutt 200 m³ fjell og produsert 288 tonn marmor med ca. 95 % CaCO₃ og 210 tonn kalkstein med ca. 95 % CaCO₃. Bedriften meddeler at det er stor etterspørsel og gode priser.

22. Bøverbu Kalkverk A/S, Vestre Toten. Virksomheten som omfatter dagbruddsdrift på kalkstein, var i gang hele året med et samlet belegg på 9 arbeidere. Ved brytingen ble utført 9 800 timeverk, og det ble produsert 10 700 tonn kalkstein med 91—94 % kullsur kalk. Ved transporten og avdekningsarbeidet hvor 1 200 m³ jord ble fjernet, ble det utført henholdsvis 5 400 og 2 500 timeverk.

I Østlandske bergdistrikt er det i året 1951 utstedt 8 mutingsbrev og meddelt 281 fristbevillinger, hvorav 3 mutingsbrev og 7 fristbevillinger uten avgift til Den norske stat. Fra distriktets lensmenn innkom 117 anmeldelser.

Beretning om bergverksdriften i Vestlandske bergdistrikt i året 1951.

(Gitt av bergmester H. Merckoll 6. mai 1952.)

1. Næs Mineralmølle, Sagesund. Virksomheten som omfatter anriking av rutilmalm fra egen gruve, var på grunn av dårlig omsetning bare i gang i 90 dager med et belegg på 6 arbeidere som utførte 3 948 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 12 412.00. Det ble behandlet 320 tonn rutilmalm med 5½ % rutil fra Lindvikkollens rutilgruve, og av dette ble det produsert 18 tonn konsentrat med 90/91 % TiO₂.

2. Raffineringsverket A/S, Avd. Evje, Evje st. Arbeidet med demontering i samband med avviklingen fortsetter. Diverse arbeid utføres for selskapets avd. Valberg Hyperit, Kragerø. Det var beskjeftiget 10 arbeidere som utførte 22 892 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 72 601.00. Dessuten var det 2 funksjonærer. I årets løp ble det eksportert ca. 370 tonn granulert slagg à 40 % Fe til Tyskland.

3. Institutt for Atomenergi, Avd. Evje, Evje st. Fra Institutt for Atomenergi, Avd. Evje, er driftsberetning ikke innkommet. Sommeren 1951 var feltspatgruva ved Enerkilen avsenket til ca. 50 m's dyp og oppfaring foretatt på 2 dypetasjer. Herdvaskeriet var ferdig og kommet i gang da driften ble innstilt og anleggets maskineri demontert i løpet av sommeren.

4. Knaben Molybdængruber A/S, Fjotland. Virksomheten som omfatter gruvedrift og flotasjon av molybdénmalm, var i gang i 295 arbeidsdager med et belegg på 90 arbeidere, hvorav 78 mann i gruva. Av kroppsarbeiderne ble utført 174 630 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 818 082.00. Lønninger for 23 funksjonærer utgjorde kr. 219 780.00.

I gruva ble brutt 42 517 m³ fast fjell med et sprengstofforbruk på 28 883 kg, og det ble fordret 110 545 tonn malmholdig berg med 0.217 % MoS₂ som ved flotasjon ga 221.49 tonn konsentrat med 94.4 % MoS₂. Av produksjonen kom 43 % fra dagbruddsdriften. Av undersøkelsesarbeider kan nevnes at det i alt ble boret 1 684 m diamantborhull.

5. **Kvina Gruber**, Fjotland. Driftsberetning er ikke innkommet. For engelsk kapital ble det i 1951 utført en rekke arbeider i dagen for å gjenoppta produksjonen av molybdénglans. Kraftledning er ført fram til gruva hvor bygningene er modernisert og flotasjonsverket utstyrt med manglende maskineri. Produksjonen som skulle begynne høsten 1951, vil ikke komme i gang før ut på våren 1952.

6. **A/S Titania**, Hauge i Dalane. Virksomheten som omfatter gruvedrift på titanjernmalm med oppberedningsverk, var i gang i 285 arbeidsdager med et samlet belegg på 243 arbeidere, hvorav 81 mann i gruva. Av belegget var 13 arbeidere under 19 år. Ved bedriften var ansatt 48 funksjonærer. Av kroppsarbeiderne ble utført 503 500 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 2 021 948.00. Funksjonærlønningene utgjorde kr. 556 270.00.

Det ble brutt 112 226 m³ fast fjell og utfordret av gruva 395 863 tonn råmalm med 17.09 % TiO₂ samt 9 923 tonn berg. Sprengstofforbruket utgjorde 45 874 kg. Av produksjonen ble 30 % brutt i gruva, resten i dagstrosser. Samlet er det drevet 1 113 l. m åpnings- og oppfaringsarbeider. Produksjonen utgjorde 105 360 tonn ilmenittkonsentrat med 43.85 % TiO₂ og 35.85 % Fe samt 21 495 tonn magnetittkonsentrat med 65.99 % Fe og 2.71 % TiO₂.

7. **Ørdsalen Gruver**, Ørdsalen. Ved Ørdsalen Gruver er det av A/S Norsk Bergverk fra august 1951 foretatt en rekke arbeider for igangsetting av forsøksdrift. Ingen bryting har funnet sted, men tidligere utbrutt malm er borttransportert for anriking ved Kongsberg Sølvverk. Arbeidet var i gang i 120 arbeidsdager og det ble utbetalt kr. 31 618 i arbeidslønninger.

8. **A/S Vigsnes Kobberverk**, Avaldsnes. Virksomheten som omfatter gruvedrift med oppberedning av svovelkis, var i gang i 290 arbeidsdager med et samlet belegg på 90 arbeidere, hvorav 44 mann i gruva. Av belegget var 3 under 19 år. Ved bedriften var ansatt 13 funksjonærer. Av kroppsarbeiderne ble i alt utført 203 227 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 840 969.00. Funksjonærlønningene utgjorde kr. 148 140.00.

I gruva ble brutt 12 267 m³ fast fjell og utfordret 45 563 tonn kiskgods som etter behandling ga:

19 232 tonn	kiskonsentrat	med	47.6 % S
4 232 »	finkis	»	44.8 » »
987 »	kopperkonsentrat	»	17.3 » Cu
592 »	sinkkonsentrat	»	39.7 » Zn.

Hovedslepsjakten i Rødkev gruve er ikke avsenket ytterligere fra det gamle nivå på 355 m vertikalt.

9. **Stordø Kisgruber A/S**, Litlabø. Virksomheten som omfatter gruvedrift med oppberedningsverk for kopperfri svovelkis, eies av Den norske stat. Arbeidet var i gang i 280 dager med et samlet belegg på 181 arbeidere, hvorav 7 menn under 19 år og 7 kvinner. I gruva var belegget 79 mann og antall funksjonærer var 29. Av kroppsarbeiderne ble utført 356 435 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 1 473 654.00. Funksjonærlønningene utgjorde kr. 330 826.00.

I gruva ble i alt utbrutt 53 752.5 m³ og fordret 126 880 tonn råkis med 21.2 % S samt 9 216.3 tonn berg. Produksjonen utgjorde 53 490.1 tonn vasket kis med 39.2 % S og 4 508.5 tonn sjeidet kis med 41.1 % S.

10. Gravdal Kisgruve, Mundheim, Hardanger. Arbeidet ved den nedlagte Gravdal Kisgruve er gjenopptatt av et konsortium som har påbegynt drift av en 800 m lang stoll fra sjøen og inn til forekomsten. Produksjonen ventes igangsatt høsten 1952.

11. Kvalvik Kvartsbrudd, Alsåker. A/S Bjølvfossen driver Kvalvik Kvartsbrudd for eget bruk til framstilling av ferrolegeringer. Ved produksjonen som foregår i dagbrudd, var beskjeftiget 18 arbeidere som i alt utførte 35 055 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 161 820.00. Det ble brutt 8 400 m³ fast fjell som ga 23 022 tonn kvarts.

12. Bjørum Talkummølle, Porsmyr i Hardanger. Virksomheten som omfatter gruvedrift på talk og formaling, var i gang hele året med et samlet belegg på 25 arbeidere som utførte 40 372 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 186 085.00. Ved bedriften var ansatt 1 funksjonær. Det ble utbrutt og fordret 7 191 tonn talk hvorav det ble framstilt 7 191 tonn talkum i bedriftens mølleanlegg.

13. Mosterhavn Kalkstensbrudd, Mosterhavn. A/S Odda Smelteverk driver gruvedrift på kalkstein med et samlet belegg på 17 arbeidere, hvorav 11 mann i gruva. Virksomheten var i gang i 282 arbeidsdager, og det ble utført 34 295 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 117 328.00. Det ble brutt 7 745 m³ med et sprengstofforbruk på 2 007 kg og fordret 15 389 tonn kalkstein.

14. Skaftun Kalkstensbrudd, Skaftå. A/S Odda Smelteverk driver her gruvedrift på kalkstein med et belegg på 45 arbeidere, hvorav 39 mann i gruva. Virksomheten var i gang i 282 dager, og det ble utført 85 952 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 375 099.00. Ved bedriften var ansatt 2 funksjonærer. Det ble brutt og fordret 49 569 tonn kalkstein.

15. Risnes Kalkstensbrudd A/S, Trengereid st. Virksomheten som omfatter gruvedrift på kalkstein, var i gang i 300 dager med et samlet belegg på 5 arbeidere, som alle arbeidet under dagen. Det ble utført 9 897 timeverk for en kontant lønn av kr. 37 858.00. Ved bedriften var ansatt 1 funksjonær. I gruva ble brutt og fordret 27 076 tonn kalkstein med 95 % CaCO₃ samt 6 216 tonn avfall og gråberg.

16. Det Norske Zinkkompani A/S, Odda. Virksomheten som omfatter elektrolytisk framstilling av sink og kadmium samt produksjon av superfosfat, var i gang i 365 dager med et samlet belegg på 750 arbeidere samt 115 funksjonærer. Av kroppsarbeiderne ble utført 1 659 684 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 7 004 396.00. Funksjonærlønningene utgjorde kr. 1 571 206.00.

Det ble behandlet 75 228 tonn sinkmalm med 55 % Zn importert fra Sverige, Spania, Canada, Australia, New Foundland og Finnland samt 31 563 tonn råfosfat importert fra Fransk Marokko.

Produksjonen utgjorde:

40 354 000 kg sink	med 99.99 % Zn
100 257 » kadmiium	» 99.98 » Cd
1 527 045 » sinklegering	» 96 » Zn, 4 % Al, 0.04 % Mg
50 762 000 » superfosfat	» 8.3 » P
193 000 » monohydrat	

I Vestlandske bergdistrikt er det i året 1951 utstedt 126 mutingsbrev og meddelt 609 fristbevillinger, hvorav 28 uten avgift til Den norske stat. Fra distriktets lensmenn innkom 118 anmeldelser.

Beretning om bergverksdriften i Trondheimske bergdistrikt i året 1951.

(Gitt av bergmester Gunnar A a s g a a r d 30. mai 1952.)

HEDMARK FYLKE

1. Folldal Verk, Folldal som drives av Folldal Verk A/S, har vært i drift i 282 arbeidsdager. Det gjennomsnittlige belegg har vært 285 arbeidere og formenn og 18 ingeniører og funksjonærer. Av arbeiderne var det ved Nordgruva 55 under dagen og 8 i dagen og i Nygruva 24 første halvår og 13 siste halvår under dagen, og i dagen henholdsvis 5 og 3. Arbeiderne ved Nygruva ble nemlig etter hvert overført til driften ved Søndre Gjetryggen gruve, Sørgruva. Resten arbeidet ved flotasjonsanlegget og diverse. Det ble i alt utført 582 211 arbeidstimer for en lønn av kr. 2 360 704.00 i kontanter og kr. 1 000.00 i naturalytelser.

I Nordgruva ble det brutt 15 700 m³ fast fjell og fordret 54 149 tonn råmalm à 27.18 % S, 1.05 % Cu, 2.80 % Zn og 26.09 % Fe, og i Nygruva ble det brutt 7 500 m³ fast fjell og fordret 29 346 tonn råmalm à 31.50 % S, 0.87 % Cu, 3.50 % Zn og 28.45 % Fe. I Sørgruva ble utbrutt 580 m³ fast fjell. Av malmen fra Nordgruva ble produsert:

25 566 tonn	flotasjonskis à 46.00 % S
2 622 »	kopperkonsentrat à 17.15 % Cu
2 004 »	sinkkonsentrat à 43.80 % Zn

og fra Nygruva:

16 984 tonn	flotasjonskis à 46.00 % S
1 130 »	kopperkonsentrat à 17.15 % Cu
1 202 »	sinkkonsentrat à 43.80 % Zn.

Av oppfaringsarbeider ble utført:

	Synker	Orter og tverrslag	Orter og synker
Nordgruva	149.8 m	523.55 m	—
Nygruva	—	53.65 »	8.40 m
Sørgruva.....	90.40 »	33.40 »	15.0 »

Det ble avbygd:

	Orter	Strosser
Nordgruva	4 000 m ³ kis	328.6 m 9 500 m ³ kis
Nygruva	300 » »	182.5 » 7 000 » »
Sørgruva	60 » »	— —

På taubanene ble transportert: Nordgruva—Folldal Verk 54 149 tonn, Nygruva—Folldal Verk 29 346 tonn og Folldal Verk—Alvdal 52 549 tonn (våt vekt).

I Nordgruva har en ved oppfaring konstatert malmens fortsettelse østover og mot dypet her, og det er påvist pr. 1. desember 1951 428 000 tonn og dertil kommer et relativt meget stort forråd av sannsynlig og mulig malm. I Nygruva var det pr. 1. desember 1951 påvist 6 000 tonn, mens det var meget usikkert om videre muligheter. I beretningen for 1950 ble omtalt at kisen i Nygruva var avskåret ved en forkastning, og det har ennå ikke lyktes å bringe på det rene om kisen fortsetter. Det er imidlertid meningen å undersøke med en ny diamantbormaskin som omsider ble levert i slutten av 1951.

Imidlertid er det ved diamantboringer på Grimsdalsforekomsten konstatert kis over ca. 950 meter i den såkalte østre gravesone og derved påvist omkring 600 000 tonn. Det må antas at en har ytterligere store muligheter for malm mot dypet. Grimsdalskisen ligger nær opp til Nordgruva i svovelinnhold, mens kopper- og sinkinnholdet er noe lavere. Grimsdalskisen inneholder 7—8 % magnetitt som vil kunne uttas under oppredningen.

For å støtte produksjonen midlertidig inntil Grimsdalsgruva er klar for produksjon, er det drevet en ny sjakt, Oluf II, ved Sørgruva ned til 1. etasje. Der er påvist 60 000 tonn malm og sannsynlig malm 85 000 tonn. Imidlertid hadde geofysiske målinger vist til dels meget sterke drag over det lange strøk, og jeg nevner derfor ved denne anledning at det ved boring i begynnelsen av 1952 er påvist malmmektigheter opptil 20 meter, således at Folldal Verks drift skulle være sikret for årtier framover.

Verket har vært i kontinuerlig drift hele året, og prisene og avsetningsforholdene har vært meget tilfredsstillende, som i tidligere år. I 1951 ble gruve-driften hemmet i sommerhalvåret p. g. a. mangel på arbeidskraft, men i vintermånedene har pågangen vært tilfredsstillende. Arbeidslønningene har økt med de to dyrtidstillegg på henholdsvis 21 og 25 øre i april og oktober, basert på 40 timers arbeidsuke. Dessuten har det vært stor øking i generalutgiftene p. g. a. erstatning av gammelt og utslitt maskineri og materiell, som det ikke har vært mulig å skifte ut tidligere. Denne investeringen har vært forsert under den nåværende gode konjunktur.

SØR-TRØNDELAG FYLKE

2. Killingdal Grubeselskab, Reitan st., Ålen, som tilhører H. & F. Bachke og dir. V. B. Lange, har vært i drift i 200 dager. Det gjennomsnittlige belegg har vært 8 funksjonærer og 87 arbeidere. Dessuten har det vært ansatt en maskinist og en formann for elektrisitetsanlegget. Av arbeiderne var 52 i gruva og 5 i dagen ved gruvedriften, mens de øvrige arbeidere var beskjeftiget med taubane, verksted osv. Det ble i året utført 161 186 arbeidstimer for en lønn av kr. 780 728.00. Funksjonærlønningene var kr. 98 506.00. I gruva ble det som forberedende arbeid drevet 480 meter sjakt og som ordinære oppfarings- og åpningsarbeider 64.55 meter synk og 196.25 meter orter og tverrslag. Under avbyggingen ble det strosset 7 000 m³. Det ble utfordret fra Killingdal gruver 7 700 m³ à ca. 40 % S — 1.6 % Cu og fra Bjørgåsen 3 120 m³ gråfjell.

Av 30 000 tonn rågods ble det utbrakt 28 058 tonn finkis med ca. 41.392 % S og 1.699 % Cu. Det ble pumpet 2 000 m³ vann fra Killingdal gruver og 2 000 m³ fra Bjørgen sjakt. Driften ble atskillig hemmet av vannmangel som virket enda sterkere enn i 1950. Kisproduksjonen var omkring normal, og det har vært gode avsetningsforhold og konjunkturer, men også arbeidslønningene er steget ved de indeksreguleringer som er foretatt. Arbeidsforholdene var for øvrig de vanlige.

3. A/S Røros Kobberverk, Røros, har drevet Storwartzgruva med Olavsgruva i 325 dager og Smeltehytta i 193 dager. Belegget har gjennomsnittlig vært 77 arbeidere ved gruvedriften, 24 i gruva og 53 ved flotasjonsanlegg, transport, verksted og diverse. Ved hyttedriften var beskjeftiget 46 arbeidere. Det var i alt 13 funksjonærer. Det ble utført henholdsvis 155 771 og 95 538 arbeidstimer for en lønn av kr. 529 703.00 og kr. 304 870.00 mens funksjonærlønnen var kr. 124 510.00.

Det ble fordret ut av Olavsgruva 30 450 tonn koppermalm à 1.97 % Cu hvorav 336 tonn av eldre beholdninger. Dessuten ble uttatt 1 936 tonn koppermalm fra Veltene med 0.83 % Cu. Ved flotasjonen ble framstilt 2 711 tonn kopperkonsentrat à 20.04 % Cu.

I Smeltehytta ble smeltet:

2 404 tonn konsentrat med 19.58 % Cu

746 » kvartsitt

314 » kalkstein

Av dette ble produsert 450 541 kg bessemerkopper à 98 % Cu. Av bessemerkopperet ble det raffinert 440 541 kg til 429 507 kg raffinerkopper à 99.75 % Cu.

4 a. Orkla Grube-Aktiebolag, Løkken Verk i Meldal herred. Bedriften har vært i gang i 282 arbeidsdager. Belegget var 81 funksjonærer og 617 arbeidere hvorav 290 i gruva og 201 i dagen ved gruvedriften mens de øvrige var beskjeftiget med annet arbeid i verksted ved transport i dagen osv. Det ble utført i alt 1 197 715 arbeidstimer for en arbeidslønn av kr. 5 007 346.00 i kontanter og kr. 13 200.00 i naturalytelser. I funksjonærlønn er utbetalt kr. 1 005 055.00. Det ble brutt 101 936 m³ fast fjell og fordret ut av gruva 465 543

tonn kopperholdig svovelkis hvorav ble produsert 113 116 tonn finkis à 40.89 % S og 2.26 % Cu og 304 065 tonn smeltegis à 40.83 % S og 2.01 % Cu.

4 b. Orkla Metal-Aktieselskap, Thamshavn som drives av Orkla Grube-Aktiebolag, har vært i drift i 312 dager i året. Ved hyttedriften var beskjeftiget 33 funksjonærer og gjennomsnittlig 306 arbeidere. Det ble utført 649 809 arbeidstimer med en samlet lønn av kr. 2 361 161.00. Funksjonærlønnen var kr. 448 798.00. Det ble smeltet:

305 630 tonn	svovelkis à 40.83 % S og 2.01 % Cu
53 589 »	kvarts à 97 % SiO_2
26 979 »	kalkstein
244 »	kalk
41 033 »	koks fra England
1 050 m ³	kontaktmasse

Av dette ble det produsert 98 408 tonn svovel à 99.7 % S og 15 381 tonn skjærstein à 32.83 % Cu.

MØRE OG ROMSDAL FYLKE

5. Rødsand Gruver, Nesset herred, som drives av A/S Rødsand Gruber, Oslo, har vært drevet i 301 dager. Belegget har vært 14 funksjonærer og 85 arbeidere hvorav 40 i gruva og 8 i dagen. Det ble utført i alt 169 887 arbeidstimer for en lønn av kr. 656 186.00. Funksjonærlønnen var kr. 135 868.00. Det ble utbrutt 37 460 m³ fast fjell og fordret ut av gruva 147 308 tonn separasjonsmalm à ca. 21 % Fe. Det ble produsert 44 323 tonn jernmalmslig à 62.4 % Fe og 12 000 tonn støpepukk og veigrus.

6. Glærum Kalksteingruve, Glærem, Surna, som tilhører A/S Årdal og Sunndal Verk Oslo, har vært drevet i 300 arbeidsdager. Belegget har vært 3 funksjonærer og 30 arbeidere, hvorav 20 i gruva. Det ble utført 64 183 arbeidstimer for en lønn av kr. 208 787.00. Funksjonærlønnen var kr. 35 499.00. Det ble fordret ut av gruva 50 996 tonn, hvorav det ble produsert 48 000 tonn kalkstein à 98 % CaCO_3 .

7. Sjøflot kalksteingruve, Glærem, Surna, som eies av A/S Norwegian Talc, Bergen, har vært drevet i 250 dager. Det var ansatt 2 funksjonærer og 27 arbeidere, hvorav 22 i gruva. Det ble utført 50 613 arbeidstimer for en samlet lønn av kr. 180 916.00. Funksjonærlønnen var kr. 11 870.00. Det ble utbrutt 8 654 m³ fast fjell og fordret ut av gruva 34 390 tonn kalkstein à 98.5 % CaCO_3 . I årets løp ble skipet 34 741 tonn kalkstein, og det har i året vært utført et betydelig arbeid med å tilrettelegge driften i nye magasiner. Arbeidet muliggjør brytingen av 80—90 000 tonn. For øvrig har driften vært helt normal.

8. Årnes kalksteinsbrudd (gruve) i Stangvik herred i Surnadal, tilhører Electric Furnace Products Company Ltd., Sauda. Driften har gått hele året med et belegg på 17 arbeidere og 2 funksjonærer. Utførte arbeidstimer

var 35 011 med en samlet lønn av kr. 103 918.00. Funksjonærlønnen var kr. 19 285.00. Det ble utbrutt 4 321 m³ fast fjell og fordret ut av gruva 11 226 tonn kalkstein med 97 % CaCO₃.

9. Humblen Kalksteingrube, Ålesund, som tilhører skipsmegler August Musæus, Ålesund, har bare hatt en liten produksjon, da det meste arbeid har bestått i opprenskningsarbeid. Det var beskjeftiget 9 mann som hadde en samlet lønn av kr. 48 000.00.

10. Hustad Kalk- og Marmor A/S, Elnesvågen i Nordmøre, har vært i drift i 250 dager. Det har vært beskjeftiget 3 funksjonærer og 23 arbeidere. Det er utbrutt 10 000 m³ fast fjell eller ca. 23 000 tonn, hvorav det er produsert 10 000 tonn kalkstein til celluloseindustrien med 99 % CaCO₃, 2 000 tonn Hustadlitt, kalkpukk m. m., 200 tonn marmorkorner for bygningsindustrien. Det er utført 48 000 arbeidstimer for en lønn av kr. 180 000.00. Funksjonærlønnen var kr. 16 000.00.

11. Visnes Kalk- og Marmorbrudd drives av brødr. Eide i Ramsvika. Det var en produksjon i 1951 på 26 067 tonn kalkstein som ble utbrutt av 38 arbeidere og funksjonærer. Det ble utbetalt kr. 171 694.00 i ordinære lønninger.

12. Langnes Stenhuggeri og Marmorbrudd, Eide i Nordmøre, som drives av eieren av Langnes gård, har beskjeftiget 4 arbeidere som har fått utbetalt ca. kr. 52 000.00 i lønn. Produksjonen har vært ca. 10 000 tonn kalkstein.

13. Naas Kalksteinsbrudd, drives av grunneieren Nils N. Naas. Produksjonen i 1951 var ca. 3 000 tonn som ble utbrutt av 4 arbeidere.

14. Saude Kalkverk, Larsnes, har vært i drift fra 4. januar—27. desember 1951 med 14—18 arbeidere. Det ble utbrutt 14 750 tonn, hvorav det ble produsert 11 950 tonn kalkstein à ca. 98 % CaCO₃. Det ble i årets løp skipet 9 959 tonn og avgitt 1 900 tonn til kalkbrenning i egne fabrikker på stedet. Av det utsjeidede gråberg og subb ble det knust og levert 2 800 tonn til veigrus. Det har vært mangel på arbeidsfolk, for ellers kunne driften ha vært betydelig større.

SOGN OG FJORDANE FYLKE

15. Framfjord Talkmølle og Gruve, Framfjord i Sogn, som eies av A/S Norwegian Talc, Bergen, har vært i drift i 296 arbeidsdager. Belegget har vært 4 funksjonærer og 13 arbeidere. Det ble utført 27 817 arbeidstimer for en samlet lønn av kr. 134 456.00. Funksjonærlønnen var kr. 31 001.00. Det ble utbrutt 4 565 m³ fast fjell og fordret ut av gruva 15 068 tonn talkum hvorav 13 909 ble transportert til egen mølle.

NORD-TRØNDELAG FYLKE

16. Fosdalens Bergverks-Aktieselskab, Malm, tilhører Staten. Gruva har vært i drift i 288 dager. Belegget har vært 33 funksjonærer

og 390 arbeidere, hvorav 264 i gruva og resten i oppredningsanlegget, verksted, transport og diverse. Det ble utført 776 340 arbeidstimer for en samlet lønn av kr. 3 411 280.00. Funksjonærlønnen var kr. 369 661.00. Det ble utbrutt 118 600 m³ fast fjell og utfordret av gruva 453 386 tonn råmalm og 37 324 tonn gråberg. 136 786 tonn av råmalmen var fra eldre beholdning. Det ble produsert 242 021 tonn jernmalmslig à 65.69 % Fe, 0.024 % P og 0.59 % S, og 10 949 tonn svovelkiskonsentrat med 49.54 % S. Produksjonen ble hemmet en del p. g. a. kraft-rasjoneringen mellom 29. januar—25. april 1951.

17. **Skorovas Gruber**, Skorovatn p. å., Flåtådal st., tilhører A/S Skorovas Gruber, Oslo. Anleggsarbeidet er fortsatt med sikte på å få produksjonsdriften i gang fra høsten 1952. Det er oppført en rekke funksjonær- og arbeiderboliger, knuseanlegg og taubanestasjoner ved gruva og Kongsmo. Taubanebukker er reist over den vesentligste del av den 45 km lange taubanestrekningen. Samtidig med dette er oppfaringsarbeidet fortsatt i gruva i 290 dager. Ved gruva var i den største del av året beskjeftiget omkring 22 arbeidere, hvorav 19 under dagen. Det ble under gruvedriften utført 40 120 arbeidstimer med en samlet lønn av kr. 204 867.00. Ved hele anlegget var det beskjeftiget 24 funksjonærer. Under oppfaringen ble det utbrutt 5 030 m³ fast fjell og fordret ut av gruva 3 000 tonn kis som foreløpig blir lagret og 11 800 tonn gråberg. Under oppfaringsarbeidet ble det drevet 482.6 l.m. orter og tverrslag med i alt 530 m³ fast fjell. Dessuten ble det drevet 15 meter ort og stigort for vaskeriet.

18. **Ved A/S Grong Gruber**, Limingen, som eies av A/S Norsk Bergverk, Oslo, var det fortsatt bare vedlikeholdsarbeid med ca. 7 arbeidere og 1 funksjonær. Det ble utført 12 745 timeverk med en samlet lønn av kr. 45 026.00. Funksjonærlønnen var kr. 9 243.00.

19. **Tangen Bruk A/S**, Stjørdal, driver kalksteinsbrudd i Skatval. Bruddet har vært i drift i 284 dager med 8 arbeidere og 2 funksjonærer. Det er utført 16 034 arbeidstimer for en lønn av kr. 45 872.00. Funksjonærlønnen var kr. 15 000.00. Det ble produsert 6 670 tonn kalkstein med 95.5 % CaCO₃, hvorav det ble framstilt 4 060 tonn brent kalk.

20. **Østborg kalksteinsbrudd**, Frol ved Levanger, tilhører Felleskjøpet, Trondheim. Bruddet har vært i gang omkring 100 dager og det ble utført 2 149 arbeidstimer med en samlet lønn av kr. 8 573.00. Det ble utbrutt 3 360 tonn som ble nedmalt til kalkmjøl, med ca. 94 % CaCO₃.

21. **A/S Lønvik Kalkfelter**, Ytterøya, eies av A/S Meraker Smelteverk, Kopperå. Bruddet har vært i drift i 280 dager med et belegg på 2 funksjonærer og 15 arbeidere. Det ble utført 31 735 arbeidstimer for en lønn av kr. 115 971.00. Funksjonærlønnen var kr. 17 522.00. Det ble utbrutt 13 165 m³ fast fjell og produsert 31 876 tonn kalkstein med 98.7 % CaCO₃.

22. **Åsen Kalkstenmølle**, Åsen, hadde en produksjon på 200 tonn kalksteinsmjøl. Den drives av eieren Olav Richstad uten leid arbeidshjelp.

23. **Hylle Kalkverk**, Røra, som drives av Nicolay Buch, Trondheim, hadde i 1951 en produksjon på 30 000 tonn kalkstein, kalkmørtel osv. med 60 arbeidere i alt.

24. Sunnan Kalksteinmølle A/L, Sunnan, hadde en produksjon på 1 500 tonn kalksteinsmjøl for landbruket og 150 m³ pukk og singel med 3—5 arbeidere.

25. Nysæter Kalkstenmølle, Stallvik, innehaver Olav Nysæter, ved Gjøljavatnet, blir drevet sesongvis med 3 til 7 mann. Produksjonen i 1951 var 200 tonn kalksteinsmjøl som blir levert til de nærliggende distrikter av Stjørna.

26. Lilleberg Verk, Sparbu, som tilhører Lilleberg Verk A/S, Steinkjer, har vært i gang i 270 dager i 1951. Belegget har vært 1 funksjonær og 7—8 arbeidere hvorav 3—4 i gruvene og resten ved mølle og transport. Det ble utbetalt kr. 40 578.00 i arbeidslønn og kr. 2 400.00 i funksjonærlønn. Det ble utbrutt 487 m³ fast fjell og fordret ut av gruvene 1 350 tonn kleberstein, hvorav det ble produsert 1 134 tonn talkum.

SKIFER- OG HELLEBRUDD

27 a. Lars Flaten driver brudd ved Engan st. i Oppdal. I 1951 hadde han en produksjon på 11 300 m² hogd stein og 7 500 m² bruddheller, tilsammen 18 800 m². Belegget har vært 20—23 arbeidere og funksjonærer.

27 b. Stjørnasten i Fiksdal, Stjørna, som drives av Lars Flaten, hadde en produksjon på 12 500 m² hogd stein og 4 000 m² bruddheller, tilsammen 16 500 m². Det var beskjeftiget 20 arbeidere og 1 funksjonær.

28. A/S Opdalsten, Oppdal, hadde en produksjon på 23 758 m² tilhogde heller og 7 977 m² bruddheller, i alt 31 735 m². Antall arbeidere var 35—40.

29. Opdal Stenindustri A/S, Oppdal, hadde en produksjon på 16 548 m² hogd stein, 12 970 m² bruddheller og 95 m² murstein og råkopp, tilsammen 29 613 m². Antall arbeidere og funksjonærer var i alt 37.

30. Hans Risans skiferbrudd, ved Engan st. hadde i 1951 en produksjon på 5 670 m² tilhogde heller og 5 482 m² bruddheller, tilsammen 11 152 m². 7 arbeidere var beskjeftiget ved bruddet.

31. Engan Skiferbrudd, Engan st., som drives av Sverre Hansen, hadde en produksjon på 7 741 m² heller utført av 7 arbeidere.

Alle disse brudd leverer skifer og heller av utmerket kvalitet og i lyse og mørke farger.

Foruten ovennevnte hører en del skiferbrudd i Nord-Gudbrandsdalen til Trondheimske bergdistrikt, og i Fiksdal i Stjørna er det opptatt forsøksdrift i et gammelt brudd. Dessuten er det skiferbrudd i Alvdal, Folla Skiferbrudd, og i Os ovenfor Osgårdene og ved Galåengårdene, kalt Gammelvoldli. Det er også brudd i Stjørdal, men bergmesteren har ingen produksjonsoppgaver fra de hernevnte brudd, som i alminnelighet blir drevet av grunneieren.

Nedennevnte brudd har ikke vært i drift:

A/S Vestlandske Kalkbrudd, Odda,
Kverkillen kalkstensfelt, Inderøya,

A/S Vaagsøy kalkverk, Sande i Møre,
 A/S Calcium, Sandhamn i Møre,
 Kinsedal Labradorittbrudd, Norsk Hydro,
 Visnes Kalkstensbrudd, Eide på Nordmøre, tidligere drevet av A/S Jacob Kjøde, Bergen.

Ved Trondheimske bergmesterembete er det i 1951 utstedt 1 269 fristbevillinger, derav 239 på Statens hender. Videre er utstedt 27 private mutinger, ingen til Staten. Her er innkommet 213 malmanvisninger ved anmeldelser.

Beretning om bergverksdriften i Nordlandske bergdistrikt i året 1951.

(Gitt av bergmester K. L. B ø c k m a n 10. juni 1952.)

Mineral-, malm- og metallpriser har vist en jevn stigning gjennom hele 1951 fra sitt allerede høye prisnivå ved årets begynnelse. Dette har satt sitt preg på distriktets bergverksproduksjon, som ikke har steget nevneverdig i mengde, men likevel har satt rekord i produksjonsverdi med over 30 mill. kr. for 1951.

Driftsforholdene har vært jevnt gode. Bjørkaasen gruver hadde et tidstap på henimot 5 måneder i årets begynnelse grunnet kraftmangel. På den annen side er Bleikvassli og Husvik gruver kommet inn med økt produksjon i tillegg til Mofjell gruves sink-, bly- og kisproduksjon.

Alt i alt har 1951 vært et godt år for bergverksdriften i Nordlandske distrikt, og man merker økt interesse og rørelse på mange kanter, både på grunn av de gode malmpriser og utbyggingsprogrammet for Nord-Norge.

Jernmalm.

1. Bjarkøy gruver i Bjarkøy ligger nå i det fri.
2. Meløy gruve i Bjarkøy med tilgrensende mutinger holdes fortsatt fristet av A/S Nordiske Grubekompani.
3. A/S Rana Gruber i Nord-Rana vedlikeholder sine mutinger i Dunderlandsdalen. På anleggene har det fortsatt foregått endel demonteringsarbeid, vedlikehold og verkstedsdrift med et belegg på 14 arbeidere som har fått utbetalt kr. 112 611.00 i arbeidslønn.
4. A/S Norsk Bergverk har overtatt de mutinger som Staten kjøpte av Dunderlandsverket i 1947. På jernmalmanvisningene i Dunderlandsdalen har boringene fra de 2 tidligere år vært fortsatt i 1951 med boring av i alt 10 438 l.m. diamantborhull, derav endel på kalksteinsfelter for A/S Norsk Jernverk. Hertil og til geologisk arbeid m. v. er anvendt gjennomsnittlig 28 mann i 7 måneder med utbetaling av kr. 217 985.00 i arbeidslønn.

Koppermalm og svovelkis, samt sink- og blymalm.

5. A/S Sulitjelma Gruber, Fauske. Det gjennomsnittlige belegg har vært 864 arbeidere og 87 funksjonærer (inkl. sykesøstre). I arbeidslønn ble utbetalt kr. 7 290 941.00.

Som forberedende arbeid ble utført:

Tverrslag og ort:	Giken-området.....	169 l.m	
	Bursi gruve	52 »	
	Sagmo gruve	75 »	
	Jakobsbakken gruve	180 »	476 l.m
Stigort og synk:	Ny-Sulitjelmaområdet	71 l.m	
	Giken-området.....	43 »	
	Bursi gruve	37 »	
	Sagmo gruve	21 »	
	Jakobsbakken gruve	48 »	
			220 »
Avilon stoll			280 »
			I alt 976 l.m

tilsvarende 10 361 m³ gråberg.

Av oppfaringsarbeid ble utført:

Ort og tverrslag:	Ny-Sulitjelmaområdet	172 l.m	
	Giken-området.....	504 »	
	Bursi gruve	52 »	
	Sagmo gruve	483 »	
	Jakobsbakken gruve	393 »	
			1 604 l.m
Synk:	Giken-området.....	40 l.m	
	Sagmo gruve	84 »	
	Jakobsbakken gruve	34 »	158 »
			I alt 1 762 l.m

tilsvarende 18 850 m³ malm.

A v b y g g i n g : 64 415 m³ malm.

I alt ble det brutt 83 265 m³ malm og 10 361 m³ gråberg. I gruvene ble gjen-satt som fylling og mur 14 601 m³ og pumpet ut 267 880 m³ vann. Av de utford-rede 264 100 tonn råmalm leverte:

Ny-Sulitjelmaområdet	64 700 tonn = 24.5 %
Giken-området	62 790 » = 23.7 »
Bursi gruve	16 500 » = 6.3 »
Sagmo gruve	37 100 » = 14.1 »
Jakobsbakken gruve	83 100 » = 31.4 »

Av råmalmen ble utsjeidet 500 tonn gråberg. Resten, 263 600 tonn med gehalt 1.39 % Cu, 1.16 % Zn, 21.3 % S, 24.0 % Fe og 41.8 % uoppløst, ble påsatt flotasjonen, hvorav ble utvunnet:

65 600 tonn	flotasjonskis à 0.27 % Cu og 47.3 % S,	skipet 61 263 tonn
3 582 »	sinkkonsentrat à 43.75 % Zn,	» 2 926 »
13 203 »	kopperkonsentrat à 24.56 % Cu,	» 5 172 »

Smeltehytta: Det ble påsatt 8 013 tonn kopperkonsentrat som utbrakte 1 910 tonn bessemerkopper à 99 % Cu. Generatorenes yteevne var 9 760 kVA.

6. A/S Bjørkaasen Gruber, Ballangen. Det gjennomsnittlige belegg var 225 arbeidere og 31 funksjonærer (inkl. betjening ved sykehus, telefon m.v. I arbeidslønn ble utbetalt kr. 1 693 703.00. Under forberedende arbeid er oppført 209.45 l.m. diamantborhull. Under oppfaring er ført 628.1 l.m. orter og synk med tilsammen 2 988 m³. Under avbygging er oppført 21 158 m³. I alt ble brutt 24 146 m³ fast fjell og pumpet ut 180 000 m³ vann. Det ble fordret ut av gruva 77 263 tonn rågods, hvorav det ble utsjeidet 4 362 tonn gråberg. Resten, 72 901 tonn med gehalt 30.44 % S, 0.56 % Cu og 0.64 % Zn, ble påsatt vaskeriet.

Utbrakt:

Vasket finkis	34 625 tonn à 47.66 % S,	skipet 32 762 tonn
Flotasjonskis	7 400 » » 46.84 » S,	» 7 702 »
Kopperkonsentrat	865 » » 18.94 » Cu,	» 606 »
Sinkkonsentrat	291 » » 48.67 » Zn,	» 270 »

Av skipningene gikk 14 438 tonn finkis og 270 tonn sinkkonsentrat til innenlandsk forbruk. Generatorenes yteevne var 4 000 kVA. Grunnet vannmangel til kraftstasjonen var det driftstans fra 1. januar til 20. mai. I denne tid var omtrent halvparten av belegget sysselsatt med diverse anleggs- og ombyggingsarbeid.

7. Bergverkselskapet Nord-Norge A/S, Nord-Rana. Det gjennomsnittlige belegg var 144 arbeidere og 15 funksjonærer. I arbeidslønn ble utbetalt kr. 1 261 894.00. Som undersøkelse er boret 1 673 l.m. borhull. I oppfaring er drevet 801.7 l.m. ort tilsvarende 2 400 m³. Under avbygging er drevet 887 l.m. ort og synk tilsvarende 2 650 m³ og strosset 12 300 m³. I alt er brutt 17 350 m³ fast fjell, gjensatt 872 m³ som fylling i gruva og pumpet ut 53 500 m³ vann. Av gruva er fordret ut 43 161 tonn råmalm à 5.05 % Zn og alt påsatt flotasjonen, hvorved er utbrakt:

3 254 tonn	sinkkonsentrat	à 53.12 % Zn
285 »	blykonsentrat	» 62.48 » Pb
439 »	kopperkonsentrat	» 22.10 » Cu
3 238 »	flotasjonskis	» 48.00 » S

Av råmalmen fra Bleikvassli og Husvik er utbrakt:

747 tonn	sinkkonsentrat	à 54.25 % Zn
382 »	blykonsentrat	» 61.83 » Pb
1 821 »	flotasjonskis	» 46.90 S

Sendt til innenlandsk forbruk.....	3 694 tonn	sinkkonsentrat,
» » omarbeiding utenlands	513 »	blykonsentrat og
	408 »	kopperkonsentrat.
Eksportert	253 »	blykonsentrat,
	90 »	kopperkonsentrat og
	4 795 »	flotasjonskis

Generatorenes yteevne 613 kVA.

8. A / S Bleikvassli Gruber, Korgen. Det gjennomsnittlige belegg var 29 arbeidere og 1 funksjonær. I arbeidslønn ble utbetalt kr. 203 738.00. Under forberedende arbeid ble drevet avrøsning i 1 158 arbeidstimer. Under oppfaring ble drevet 319 l.m. ort = 2 200 m³ og under avbygging ble strosset 1 000 m³. I alt ble brutt 3 200 m³ fast fjell og fordret ut av gruva 11 291.6 tonn, hvorav 6 555.6 tonn sjeidet malm med 4.22 % Pb, 7.05 % Zn, 0.35 % Cu og 32.0 % S. Malmen ble sendt til Bergverkselskapet Nord-Norge A/S' flotasjonsverk i Andfiskå til anriking og tatt med i oppgaven derfra.

9. Husvik sink-blymalmgrube, Tjøtta. Det gjennomsnittlige belegg var 25 arbeidere og 2 funksjonærer. I arbeidslønn ble utbetalt kr. 163 738.00.

Under forberedende arbeid ble diamantboret 109.67 l.m. Ved forsøksdrift i ort- og arealbryting ble brutt 2 075.2 m³ fast fjell og fordret ut 1 005.8 tonn sjeidet malm med gjennomsnittsgehalt 18.88 % Zn + Pb. Sjeidemalmen ble skipet til Nord-Norge A/S' flotasjonsverk i Andfiskå for anriking og er tatt med i oppgaven derfra.

10. Bossmo kisgruve i Nord-Rana er holdt under frist av Nord-Rana kommune. Ingen drift.

11. Malmhaug kisgrube i Nord-Rana er gått over til Elektrokemisk A/S som holder den under frist. Ingen drift.

12. A / S Rødfjeldets Kisgruber, Oslo, opprettholder ved frist sine mutinger i Nord-Rana. Ingen drift.

Molybdénglans.

13. Laksådalen og Oterstrand Molybdéngruver i Gildeskål er holdt under frist av Staten og fru Helga Finneid, Bodø. Ingen drift.

Industridepartementet meddeler at den opplysning som er gitt i beretning om bergverksdriften i 1950, at Staten lot sine mutinger på molybdénglans i Oterstrandfeltet falle i det fri, ikke er riktig.

Grafitt.

14. A / S Skaland Grafitverk, Berg i Senja. Det gjennomsnittlige belegg er 63 arbeidere og 13 funksjonærer. I arbeidslønn ble utbetalt kr. 655 725.00. Ved undersøkelser er oppført 155 l.m diamantborhull. Under avbygging er drevet 757 l.m ort og synk = 4 623.22 m³ og strosset 1 227.34 m³. I alt er brutt 5 850.56 m³ fast fjell og fordret ut 15 513.87 tonn grafittmalm à 24.90 % C. Herav utbrakt ved flotasjon og sikting:

1 820 345 kg E.R. kvalitet à 85/88 % C

1 371 210 » høyprosentlig » 88/92 » C

261 890 » støperigrafitt » 60/80 » C

134 495 kg ble sendt til innenlandsk forbruk og 3 737 560 kg ble eksportert. Diamantboringen ble foretatt med et loddrett hull nedover fra grunnstollen i grafittlinsen (Toppgangen) som dermed ble påvist å fortsette til havets nivå.

15. *Jennestad grafittfelt* i Sortland. På feltet har vært diamantboret i 1951 med et vekslende belegg av 2—6 mann i sommertiden. I alt ble det boret 315 l. m og gravet noen røsker. I arbeidslønn ble utbetalt kr. 10 701.00. Anlegg for drift ventes snart igangsatt.

Feltspat, kvarts, kalkstein m. v.

16. *Drag og Hundholmen feltspatbrudd* i Tysfjord drives av Harald Stange & Co. A/S, Oslo. Det gjennomsnittlige belegg var 59 arbeidere og 3 funksjonærer. Det ble utbetalt i arbeidslønn kr. 514 600.00. Brutt og fordret: På Drag 4 230 m³ fast fjell og på Hundholmen 3 580 m³ fast fjell, i alt 7 810 m³ fast fjell = 19 528 tonn. Herav ble utvunnet:

5 393	tonn	prima	feltspat	à	11.3 %	K ₂ O
1 341	»	sekunda	»	»	10.0 »	»
4 613	»	kvarts		»	99.3 »	SiO ₂
29	»	flusspat				

17. *Nordland Portland Cementfabrik A/S*, Kjøpsvik i Tysfjord. Det gjennomsnittlige belegg ved kalksteinsdriften var 37 arbeidere og 3 funksjonærer. Det ble utbetalt i arbeidslønn kr. 311 121.00. I oppfaring er drevet 49.2 l. m stigort og 35 l. m ort.

I alt er brutt 41 800 m³ fast fjell, hvorav produsert 101 659 tonn kalkstein à ca. 80 % CaCO₃ og 3 198 tonn skifer.

18. *Altermark talkgruve* i Nord-Rana drives av A/S Norwegian Talc, Bergen. Det gjennomsnittlige belegg var 20 arbeidere og 2 funksjonærer. Det er utbetalt i arbeidslønn kr. 128 499.00. I forberedende arbeid og oppfaring er drevet 215 l. m ort = 860 m³. Under avbygging er utstrosset 3 200 m³. I alt er brutt 4 060 m³ fast fjell, hvorav fordret og produsert 10 639 tonn råtalkum som er sendt til egne møller på Vestlandet.

19. *Hammerfall Dolomittbrudd*, Djupvik i Salten drives av A/S Norwegian Talc, Bergen. Det gjennomsnittlige belegg var 51 arbeidere og 2 funksjonærer. Det ble utbetalt i arbeidslønn kr. 397 468.00. I alt ble utbrutt 22 000 m³ fast fjell, hvorav ble produsert 46 858 tonn dolomitt som dels er sendt til egne møller, dels solgt annensteds.

20. *Helland kvartsbrudd* i Sørfold drives av Orkla Kvartsdrift A/S, Løkken Verk. Det gjennomsnittlige belegg var 20 arbeidere og 1 funksjonær. I arbeidslønn ble utbetalt kr. 185 790.00. Det ble brutt 14 100 m³ fast fjell, hvorav ble produsert 23 769 tonn kvartsitt à 97 % SiO₂ til eget forbruk i Thamshavn.

21. *Mårnes kvartsbrudd*, Leikanger i Gildeskål, har vært ute av drift i 1951.

22. Kvandal kvartsbrudd i Skjerstad eies av fru Gude Schirmer, Oslo, og drives på leiebasis av Arnt H. Braseth, Leivset. Det har vært i drift i ca. 4 måneder med gjennomsnittlig 9 arbeidere som fikk utbetalt kr. 16 475.00 i arbeidslønn. Det ble brutt 840 m³ fast fjell som ga 2 500 tonn kvartsitt, hvorav bare 700 tonn ble skipet, resten lagret.

23. Leivset Aktiekalkbrænderi, Fauske. Det gjennomsnittlige belegg var 7 arbeidere og 1 funksjonær. I arbeidslønn ble utbetalt kr. 36 996.00. Det ble brutt 1 000 m³ fast fjell, hvorav ble produsert 710 tonn brent kalk.

24. A/S Kistrand Skiferbrudd, Valnesfjord i Fauske. Det gjennomsnittlige belegg var 11 mann i 9 måneder. I arbeidslønn ble utbetalt kr. 34 491.00. Det ble brutt 800 m³ fast fjell, hvorav ble produsert skifer for 7 750 m² ferdig takflate. Dertil har Statsbanene foretatt endel utrensking av de gamle brudd for fyllmasse til banelegemet. Bedriften har hatt vanskeligheter og er gått med underskudd.

25. Råndalen kvartsbrudd i Ballangen drives av Råndal Kvarts og Feltspat A/S, Kopperå, et datterselskap av A/S Meraker Smelteverk. Gjennomsnittsbelegget var 20 arbeidere og 1 funksjonær. I arbeidslønn ble utbetalt kr. 125 439.00. Det ble brutt 3 867 m³ fast fjell, hvorav ble produsert 10 055 tonn kvarts à 98 % SiO₂.

26. Jelstad kalkstensbrudd i Gildeskål eies av ingeniør Per Gulbransen A/S, Bodø, og har vært undersøkt ved diamantboring. Belegget var 3—7 mann i 32 arbeidsdager. Det ble utbetalt kr. 3 700.00 i arbeidslønn. Det var ingen produksjonsdrift i 1951.

27. Grønnøy feltspatbrudd i Meløy drives av berging. E. Flood, Bodø. Gjennomsnittsbelegget var 3—4 mann i 8 måneder. Det ble utbetalt kr. 14 509.00 i arbeidslønn.

Det ble brutt 700 m³ fast fjell. Herav ble produsert:

300	tonn	sekunda	spat
15	»	prima	spat
40	»	tann	spat
1	»	blokk-	glimmer.

28. BergkrySTALLbruddet i Krutådal, Hattfjelldal, har ikke vært under belegg i 1951.

Fra lensmennene er innkommet 299 skjerpeanmeldelser. Det er utstedt 73 mutingsbrev, 1 933 fristbevollinger og gitt 1 utmål. Herav til Staten 1 mutingsbrev og 623 fristbevollinger uten stempelavgift.

Beretning om bergverksdriften i Finnmark bergdistrikt i året 1951.

(Gitt av bergmester Rolf Myhra, 7. oktober 1952.)

Aktieselskabet Sydvaranger, har fortsatt gjenreisningen av de ødelagte anlegg. Ved utgangen av 1951 gjensto, bortsett fra de avsluttende arbeider for å få anlegget i driftsferdig stand til igangsettelsen, bare et par større

anleggsarbeider, som er beregnet ferdig utbygd i løpet av 1952. Produksjonen vil da etterhånden øke, og skal ved årets slutt svare til en årlig produksjon av 1 million tonn slig, som forutsatt for 1953. For 1952 er produksjonen anslått til ca. 500 000 tonn slig. Planleggingen av det gjenstående pelletiseringsanlegg vil begynne i 1952, men beregnes neppe å være i drift før tidligst i løpet av 1954. Selskapet hadde ved slutten av 1951 i alt ca. 930 arbeidere og funksjonærer i sin tjeneste. I byggesesongen har dessuten selskapets entreprenører beskjeftiget opp til 150 mann. Antall beskjeftigede arbeidere ved gruvedriften varierte fra 266 til 341. Antall timeverk i alt var 666 418, og samlet lønn utgjorde i kon-
tanter kr. 2 868 245.00 og i naturalytelser kr. 183 000.00. Det har vært ansatt 28 funksjonærer, som har fått utbetalt kr. 416 598. Til forberedelse av dagbruksdriften ble det i gruva brutt i alt 1 106 463 m³ fast fjell, hvorav 1 029 659 m³ gråfjell og 76 804 m³ råmalm. Til brytingen medgikk kr. 704 483.00 i arbeidslønninger, svarende til 160 768 arbeidstimer. Det ble i alt fordret 2 780 080 tonn gråberg og 268 814 tonn jernmalm. Til fordringen medgikk kr. 697 891.00, svarende til 156 643 arbeidstimer. I gjenreisningsperioden er det ved utgangen av 1951 i alt brutt 4,9 millioner tonn gråberg og 460 000 tonn finsprengt malm.

A / S V a d d a s G r u b e r ligger i Oksfjorddal, Skjervøy herred, og eies av A/S Sulitjelma Gruver. De er håndgitt Staten, og i St. prp. nr. 1., tillegg nr. 37, bevilget Stortinget den 25. juni 1951 kr. 500 000.00 til undersøkelse av Vaddas kisforekomster. Etter anmodning fra departementet skal A/S Norsk Bergverk foreta disse undersøkelser. Ved Kgl. res. av 1. november 1951 ble A/S Vaddas Gruber gitt tillatelse til å la driften hvile til utgangen av 1952.

I distriktets øvrige malmforekomster har det i 1951 ellers ikke funnet sted undersøkelsesarbeid, bortsett fra endel magnetometriske målinger på de manganholdige jernmalmbeforekomster i fjellet Rubben i Målselv herred.

A / L A l t a S k i f e r b r u d d, Alta, har beskjeftiget ca. 550 mann, fordelt på i alt 11 felter, spredd over et stort område. I driftsåret 1. november 1950 til 31. oktober 1951 mottok andelslaget 6 001 395 stk. takskifer (året før 3 831 523 stk.). Hertil kommer endel heller, fliser, etc. I samme tidsrom er solgt 5 585 379 stk. takskifer (året før 3 649 520 stk.), som sammen med heller, fliser, etc. har innbrakt netto fob. Alta kr. 2 717 689.00 (året før kr. 1 839 641.00). Det har vært arbeidd videre med planene om etablering av en større og selvstendig fellesdrift for 75 mann, og med senere utvidelsesmuligheter til 150 mann i Detsikafeltet. Det er forutsatt dannet et eget selskap med en aksjekapital på kr. 340 000.00, hvor Staten skal delta med 50 %, samt Alta kommune og A/L Alta Skiferbrudd med hver 25 %. Samlet anleggs- og driftskapital er anslått til 1,7 millioner kr., hvorav kr. 1 360 000.00 forutsettes dekket ved et statsgarantert lån. Planene er godkjent av alle parter og vil bli framlagt som Stortingsproposisjon i løpet av 1952.

A / S V o s s S k i f e r b r u d d, Friarfjorden, Lebesby herred, har vært i drift i hele året med en arbeidsstyrke på 36 mann. Det er utført i alt 54 244 timeverk, inklusive lasting. Produksjonen var 920 977 stk. takskifer

(året før 710 802 stk.), svarende til 57 277 m² flate, eller 2 438 tonn. Salgsverdien beløp seg til kr. 533 309.00 fob. Friarfjorden.

Dalen Skiferbrudd, Friarfjorden, ligger ca. 3 km sør for A/S Voss Skiferbrudd's felter, og har vært i drift hele året med to arbeidere. Det ble produsert i alt 54 545 stk. takskifer til en salgsverdi av kr. 24 969.

En mindre skiferdrift har ytterligere funnet sted sesongvis i Smørfjord, Kistrand herred, samt i Pøllfjellet, Talvik herred. Samlet produksjon utgjorde her 15 000 stk. takskifer.

Fra lensmennene er det i årets løp mottatt 204 ertsanmeldelser. Det er utstedt 10 mutingsbrev og utferdiget 1129 fristbevillinger, hvorav 31 til Staten.

Beretning om bergverksdriften på Svalbard i året 1951.

(Gitt av bergmester H. W e l d e 5. november 1952.)

I året 1951 var det i alt 5 kullgruver i drift på Svalbard. Disse var:

N o r s k e :

1. Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S, Longyearbyen, som drev Gruve I og Gruve II.
2. Kings Bay Kull Comp. A/S, Ny-Ålesund, som drev gruvene Ester og Sofie.

R u s s i s k e .

1. Barentsburg med det russiske konsulat.
2. Grumantbyen ved Isfjorden.
3. Pyramiden i det indre av Billefjorden.

I Coles Bay fortsattes utbyggingen av lagrings- og lastearrangementet for Grumantproduksjonen.

Det ble i 1951 ikke mottatt noen nye berganmeldelser eller holdt noen utmålsforretning.

Om de enkelte anlegg kan nevnes:

Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S, Longyearbyen.

I Gruve I ble de eldste drifter som går mot gamle Gruve I så godt som utdrevet. Det ble satt igjen en pillar på ca. 100 m mot de indre partier av denne gamle gruve, som har brent siden 1920. Partiet i hovedstollens retning har heller ikke i året 1951 vist noen bedring hva kullføringen angår, men en har i et parti sør for hovedstollen funnet et felt som ser ganske lovende ut. Feltet åpnes for tiden (våren 1952) med en egen hovedstoll og vil anslagsvis gi ca. 3—400 000 tonn kull.

I Gruve II ble driften fortsatt som tidligere. De vanskelige hengforhold i H3-avdelingen, som ble omtalt i fjor, har dessverre ikke bedret seg og forholdet har skapt store vansker for oppfaringen. I H2S-avdelingen har driften fortsatt som tidligere og det samme er tilfellet med pillardriften langs den gamle hovedstoll HS.

Reisningen av det store, nye forsamlingshus ble drevet med full kraft og i oktober sto det ferdig til innvielse. Huset inneholder bl. a. et stort kinolokale, 2 skolerom, postkontor, kafé, bolig for sokneprest og lærerinne, foruten en rekke rom for foreningsmøter m. v.

Ved siden av dette ble de nyoppførte betonghus — et som maskinmesse og et som bolig — tatt i bruk innunder jul.

I Sveagruva var det ikke noen drift, men i løpet av sommeren ble det skipet to båtlaster på tilsammen 6700 tonn. For øvrig har anlegget for det meste vært uten fast tilsyn.

Kings Bay Kull Comp. A/S, Ny-Ålesund.

Det tidligere omtalte nye sjeideverk ble på det nærmeste ferdig, og virker etter sigende meget bra.

I gruva ble oppfaringen fortsatt, og således ble kullpartier på i alt rundt regnet ca. 300 000 tonn gjort ferdig til bryting.

Norske Kullfelter A/S.

Tilsyn har vært foretatt ved en av Store Norskes ingeniører, men det har ikke vært noen drift. Det samme er tilfelle med de øvrige norske forekomster.

Arktikugol.

I Barentsburg ble driften i gruva på Kap Heer fortsatt, men en hadde her støtt på vann i feltortene mot nord, og det samme frykter en for vil hende mot dypet i gruvas lengderetning.

I Coles Bay ble bygd ny kraftstasjon i betong. Monteringen av kjeler m. v. pågikk, og den regnes ferdig i 1952. Den overbygde elektriske bane fra Grumant regnes ferdig i løpet av 1951.

I Grumant ble gruva drevet som tidligere. En tunnel på ca. 1400 m blir drevet fra Grumant vestover til møte med den overbygde bane fra Coles Bay.

I Pyramiden ble drevet oppfaring som tidligere. Endel nybygg, bl. a. forsamlingshus var kommet til siden forrige år.

Om produksjonen m. v. kan følgende meddeles etter de oppgaver som er innkommet:

Befolkning pr. 1. januar 1952:

Norske:

Statstjenestemenn med fam. i Longyearbyen:

Menn	11	
Kvinner	10	
Barn	7	
Isfjord Radio	4	
Hopen	3	
Bjørnøya	3	
	Tilsammen	38

Anleggene Longyearbyen:

Menn	922	
Kvinner	45	
Barn	49	
Anleggene Ny-Ålesund ca.	250	
Fangstfolk på Vestspitsbergen	3	
	Tilsammen	1 269

Total norsk befolkning 1 307

Russiske:

Barentsburg	953	hvorav	28	barn
Grumant m. Coles Bay	1 106	»	32	»
Pyramiden	457	»	13	»

Total russisk befolkning 2 516 hvorav 73 barn 2 516

I alt på Svalbard 3 823

Produksjon i året 1951:

Sted	Produsert tonn	Skipet tonn
Longyearbyen S. N. S. K. A/S	389 599	379 796
Ny-Ålesund Kings Bay Kull Comp. A/S	80 394	90 650
Norske anlegg tilsammen	469 993	470 446
Barentsburg		154 279
Grumantbyen		94 512
Pyramiden, ingen prod. eller skipn.		
Russiske anlegg tilsammen		248 791
I alt for Svalbard		719 237

Merk. Da det fra de russiske anlegg ikke er innkommet noen oppgave over produksjonen i året, kan en dessverre ikke oppgi total produksjon for alle anlegg tilsammen.

For årene	1883—1898	se Norges Offisielle Statistikk, rekke III.	
—»—	1899—1903	—»—	» IV.
—»—	1904—1911	—»—	» V.
—»—	1912—1917	—»—	» VI.
—»—	1918—1924	—»—	» VII
For året	1925	—»—	» VIII, nr. 3.
—»—	1926	—»—	» VIII, » 35.
—»—	1927	—»—	» VIII, » 78.
—»—	1928	—»—	» VIII, » 105.
—»—	1929	—»—	» VIII, » 137.
—»—	1930	—»—	» VIII, » 155.
—»—	1931	—»—	» VIII, » 193.
—»—	1932	—»—	» IX, » 15.
—»—	1933	—»—	» IX, » 42.
—»—	1934	—»—	» IX, » 69.
—»—	1935	—»—	» IX, » 95.
—»—	1936	—»—	» IX, » 121.
—»—	1937	—»—	» IX, » 147.
—»—	1938	—»—	» IX, » 176.
—»—	1939	—»—	» X, » 4.
—»—	1940	—»—	» X, » 26.
—»—	1941	—»—	» X, » 49.
—»—	1942	—»—	» X, » 68.
—»—	1943	—»—	» X, » 87.
—»—	1944	—»—	» X, » 105.
—»—	1945	—»—	» X, » 130.
—»—	1946	—»—	» X, » 147.
—»—	1947	—»—	» X, » 176.
—»—	1948	—»—	» XI, » 8.
—»—	1949	—»—	» XI, » 55.
—»—	1950	—»—	» XI, » 105.

Statistisk Sentralbyrå utgir dessuten følgende månedshefter: *The Central Bureau of Statistics also publishes the following monthly reports:*

Statistiske Meldinger. *Monthly Bulletin of Statistics.*

Månedsoppgaver over vareomsetningen med utlandet. *Monthly Bulletin of External Trade.*

Abonnement på begge disse månedshefter tegnes i Statistisk Sentralbyrå. Pris pr. år kr. 10.—, pr. nr. kr. 1.—. *Subscription orders for these monthly bulletins are to be placed with the Central Bureau of Statistics.*

Av andre publikasjoner nevnes:

Fortegnelse over Norges Offisielle Statistik 1828—30. juni 1889.

» » Norges Offisielle Statistik juli 1889—31. desember 1911.

» » Norges Offisielle Statistikk 1. januar 1911—31. desember 1920.

En samlet oversikt over innholdet av disse eldre utgaver og av publikasjoner utgitt 1. januar 1921—31. desember 1950 er publisert i N.O.S. XI. 63: Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk 1828—1950. *Cathalogue of the Official Statistics of Norway.*

Statistiske Oversigter 1914, Statistiske Oversikter 1926 og N.O.S. X. 178. Statistiske Oversikter 1948. *Statistical Survey.*

Statistisk varefortegnelse for innførsel og utførsel 1939—1952. *Statistical classification of commodities — imports and exports.*

Alle publikasjoner er, i den utstrekning de ikke er utsolgt, tilsalgs i bokhandelen. Men abonnement på månedsheftene må tegnes i Statistisk Sentralbyrå.

Av følgende publikasjoner er Byråets beholdning meget knapp, og en er takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:

Statistisk Årbok, alle årganger til 1943—45, dessuten 1950.

Norges Handel, alle årganger til og med 1918, dessuten 1920—23, 1927—30 og 1934—39.

Norges Industri, 1895—1929, 1932—39, 1948 og 1949.

10. april 1953.